

«Балбөбек» бөбекжай –бақшасының меңгерушісі
Шауменова Раушан Жаугаштықызының
«ОТБАСЫ - ТӘРБИЕНІҢ ҚАЙНАР КӨЗІ»
әдістемелік жинағына берілген

Пікір

«Отбасы - тәрбиенің қайнар көзі» ата-аналармен жұмыс бағыты бойынша мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне арналған көмекші құрал отбасы тәрбиесінің бала тұлғасының қалыптасуындағы рөлі жан-жақты қарастырылған.

Автор ата-анамен жұмыстың мазмұнын, формаларын және әдістерін ғылыми тұрғыдан негіздеп, тәжірибеде қолдануға ыңғайлы етіп ұсынған.

Құралда отбасы тәрбиесіне қатысты психологиялық-педагогикалық тұжырымдар баяндалған. Ата-анамен жұмыс жүргізудің түрлі әдістері (жиналыс, тренинг, әңгіме, кеңес беру, тренинг) берілген.

Ұлттық дәстүр мен мәдениеттің бала тәрбиесіндегі орны айқын көрсетілген. Материалдар тіл жағынан жеңіл, құрылымы түсінікті, практикалық қолданысқа ыңғайлы.

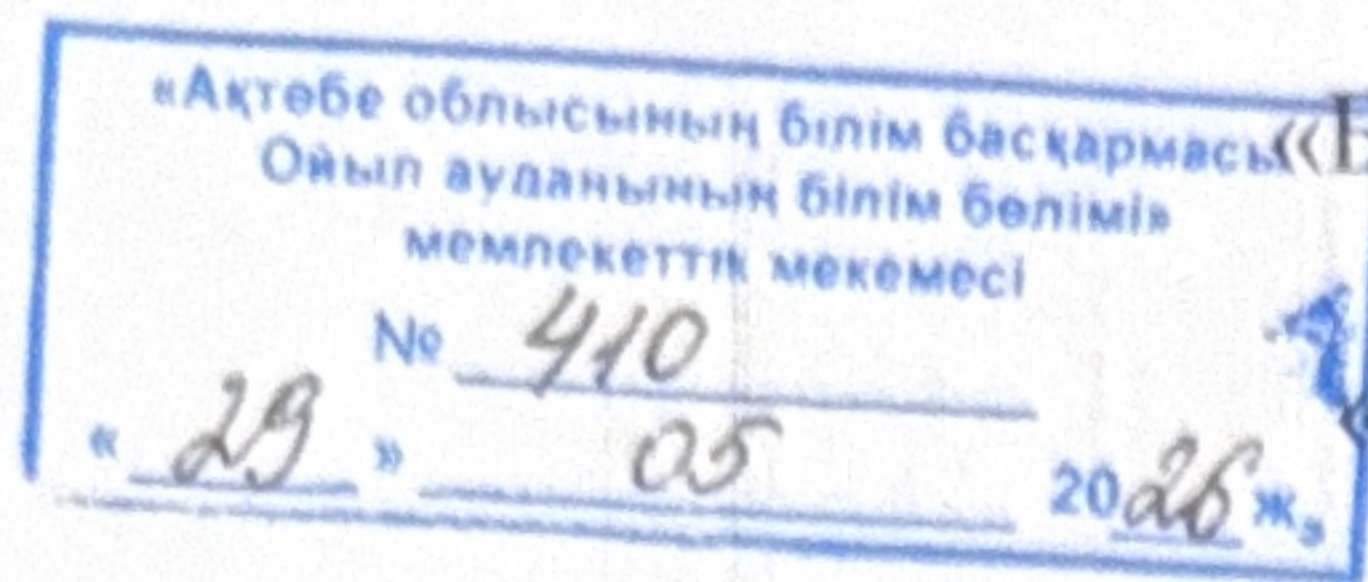
«Отбасы - тәрбиенің қайнар көзі» атты әдістемелік құрал мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне, сынып жетекшілерге және ата-аналарға бала тәрбиесін дұрыс ұйымдастыруда сенімді көмекші бола алады.

Мектепке дейінгі ұйымның білім беру процесіне ата-аналарды негізгі үш бағытты бойынша; отбасымен ықпалдастықты ұйымдастыру, балабақша ұжымымен жұмыс жасау, ата-аналардың педагогикалық мәдениетін арттыра отырып, білім беру қызметіндегі ата-аналардың қажеттіліктерін айқындау және ата-аналарды мектепке дейінгі ұйыммен ықпалдастыққа тарту жолдары ұсынылады.

Пікір беруші:

Аудандық білім бөлімінің әдіскері

Р.Сенғалиева

«Валбөбек» бөбекжай –бақшасының меңгерушісі
Шауменова Раушан Жаугаштықызының
«ОТБАСЫ - ТӘРБИЕНІҢ ҚАЙНАР КӨЗІ»
әдістемелік жинағына берілген

Пікір

«Отбасы - тәрбиенің қайнар көзі» атты әдістемелік құрал педагогтер үшін өзара байланыс пен ынтымақтастықты нығайтуға арналған маңызды ресурстардың бірі болып табылады. Бұл құралдың негізгі мақсаты — отбасы мен балабақша арасындағы тәрбиелік үдерістің сабақтастығын қамтамасыз ету.

Құралда отбасы тәрбиесінің ерекшеліктері мен мектепке дейінгі ұйымдағы тәрбие үдерісінің өзара байланысы жан-жақты қарастырылған. Педагогтерге ата-аналармен жұмыс жүргізудің тиімді стратегиялары ұсынылып, отбасы құндылықтарының бала тәрбиесіне интеграциялану жолдары айқындалған. Мұның нәтижесінде тәрбие процесінің әрбір кезеңінде баланың үздіксіз дамуына жағдай жасалады.

Құрал практикалық түрде жазылған, сондықтан оны күнделікті тәрбие жұмысында қолдану өте тиімді. Онда баланың тұлғалық дамуына отбасының ықпалы мен педагогтің рөлі үйлесімді сипатталған. Бұл аспектілер баланың әлеуметтік, эмоционалдық, және психологиялық дамуына оң әсер етуі үшін маңызды.

Сонымен қатар, әдістемелік құрал педагогтердің кәсіби қызметін қолдап қана қоймай, ата-аналармен бірлескен жұмыстың сапасын арттыруға да ықпал етеді. Педагогтер мен ата-аналардың ынтымақтастығы балалардың дамуында маңызды рөл атқаратыны сөзсіз. Баланың әлеуметтену процесінде отбасылық орта мен тәрбиешінің арасындағы байланыс, сенімді қарым-қатынас бой көтеруінде үлкен маңызға ие. Сондықтан «Отбасы - тәрбиенің қайнар көзі» атты әдістемелік құрал мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне, сынып жетекшілерге, сонымен қатар ата-аналарға бала тәрбиесін дұрыс және тиімді ұйымдастыруда сенімді көмекші бола алады. Бұл құрал арқылы педагогтер отбасы мен білім беру мекемесі арасындағы тығыз байланыс орнатып, балалардың жан-жақты дамуына қажетті жағдайлар жасауда бірлесе алады деп сенеміз.

Пікір беруші:

Білім бөлімінің әдістемелік кабинет меңгерушісі *А.Орақ* **А.Орақ**

Ақтөбе облыстық ғылыми-тәжірибелік орталығы

ОТБАСЫ - ТӘРБИЕНІҢ ҚАЙНАР КӨЗІ

Ата-аналармен жұмыс бағытын бойынша
мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне арналған
көмекші құрал

2026 ЖЫЛ

Құрастырған: Шауменова Раушан Жаугаштықызы -меңгеруші

Пікір жазғандар:

Аудандық білім бөлімінің әдіскері: Р.Сенғалиева

Білім бөлімінің әдістемелік кабинет меңгерушісі: А.Орақ

«Отбасы- тәрбиенің қайнар көзі» мектепке дейінгі ұйым мен балалардың ата-аналарының ықпалдастығы бағытындағы жұмыс түрлері берілген. Мектепке дейінгі ұйым педагогтеріне арналған көмекші құрал ретінде ұсынылады.

Кіріспе

Отбасы – адам өміріндегі ең алғашқы әлеуметтік орта. Бала дүниеге келген сәттен бастап оның тұлғалық қалыптасуы, мінез-құлқы, құндылықтары мен дүниетанымы ең алдымен отбасы ықпалымен қалыптасады. Сондықтан «Отбасы-тәрбиенің қайнар көзі» деген ойдың өзектілігі бүгінгі қоғамда ерекше мәнге ие.

Өзектілігі:

- Қоғамдық тұрақтылықтың негізі – отбасы тәрбиесі дұрыс болғанда ғана қоғамда ізгілік, сыйластық, жауапкершілік орнығады.
- Ұлттық құндылықтарды сақтаушы – отбасы арқылы дәстүр, салт-саналар, тіл мен мәдениет ұрпаққа беріледі.
- Жеке тұлғаның қалыптасуы – бала бойындағы еңбекқорлық, мейірім, адалдық, сыйластық сияқты қасиеттер ең алдымен ата-ананың өнегесінен бастау алады.
- Жаһандану дәуіріндегі маңызы – ақпараттық технологиялар мен сыртқы ықпалдар күшейген заманда отбасы – баланы ұлттық рухта тәрбиелейтін ең сенімді орта.
- Әлеуметтік жауапкершілік – отбасы тәрбиесі дұрыс болмаса, мектеп пен қоғамдағы тәрбие жұмысы да әлсірейді.

Отбасы – тәрбиенің алтын бесігі. Ол – баланың өмірлік бағытын айқындайтын рухани мектеп. Қай заманда да отбасы тәрбиесі қоғамның дамуы мен болашағы үшін ең өзекті мәселе болып қала береді.

Адамзат тарихында отбасы әрқашан қасиетті ұғым болып келген. Өйткені отбасы – өмірдің алтын бесігі, тәрбиенің ең алғашқы мектебі. Бала алғаш рет мейірімділікті анасының жүрегінен, жауапкершілікті әкесінің еңбегінен, сүйіспеншілікті шаңырақтың жылуынан үйренеді. Отбасы – ұрпақ сабақтастығының алтын арқауы. Әке мен ананың өнегесі арқылы бала бойына ұлттық дәстүр, тіл мен мәдениет, адамгершілік пен ізгілік дарылады. «Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсің» деген халық даналығы осыны меңзейді.

Бүгінгі жаһандану дәуірінде ақпарат тасқыны күшейіп, сыртқы ықпалдар артып отырған шақта отбасы тәрбиесінің маңызы бұрынғыдан да арта түсті. Себебі отбасы – баланы ұлттық рухта тәрбиелейтін, болашаққа бағыт беретін ең сенімді орта.

Қоғамның тұрақтылығы, елдің ертеңі – отбасы тәрбиесіне тікелей байланысты. Отбасында сыйластық пен мейірім орнықса, қоғамда ізгілік пен бейбітшілік салтанат құрады.

Ата – анамен балабақша ынтымақтастығы, баланы оқыту мен тәрбиелеудегі баршаның ісі. Отбасының да, балабақшаның да мақсат – мүддесі біреу – ол болашақ ұрпақ тәрбиесі. Болашақ азамат тәрбиеленетін алғашқы ұя – отбасы, ата-ана құшағы. Жас сәбидің алғашқы еститіні анасының мейірбан сөзі; көретіні анасының аялы алақаны. Ол үшін өз халқының дәстүрін мәдениетін, өнерін, тілін қадірлеуді ата – ана және ұстаз боп үйрету керек».

Ендеше «жұмыла көтерген жүк жеңіл» демекші отбасы балабақша бірлесе ынтымақтаса отырып, оқу тәрбие жұмысын мақсатты жүргізсе, елдің, халқының дәстүрін сыйлайтын ұлтжанды жеткіншек өсіру мақсатымыз еселі өтелері сөзсіз.

Болашақ ұрпақ тәрбиесін іске асырып отырған кез – келген мекеме үшін отбасымен жұмысты тиісті дәрежеде ұйымдастырудың маңызы өте зор. Себебі, отбасы баланың түпкі тамыры болмысын қалайтын мекен. Сондықтан да балабақшаның оқу – тәрбие жұмысында ата – аналармен жұмысқа ерекше мән беріледі.

Еліміздің білім беру саласындағы мемлекеттік саясатының басым бағыттарының бірі баланың тұрғылықты мекен жайына, әлеуметтік жағдайына және денсаулығына қарамастан оған мектепке дейінгі білімнің қолжетімділігін қамтамасыз ету. Мектеп жасына дейінгі баланы кешенді тәрбиелеу отбасы мен мектепке дейінгі ұйым арасындағы тығыз ынтымақтастықта іске асады. Егер отбасы мен мектепке дейінгі ұйымда балаға қойылған талаптар келісілмесе, онда жақсы дағдылар мен қасиеттерді тәрбиелеу қиынға соғады.

Сонымен бірге баланың толыққанды дамуы үшін өзіндік ерекше қызметтерге ие мектепке дейінгі ұйым және отбасы бір-бірімен өзара тиімді ықпалдастықта болуы қажет екендігі мәлім.

«Отбасы тәрбиенің қайнар көзі» құралының мақсаты – мектепке дейінгі ұйымның білім беру процесіне ата-аналарды тартуда педагогтерге көмек көрсету.

Міндеттері:

- мектепке дейінгі ұйым мен отбасының арасындағы ықпалдастықтың заманауи түрлері мен әдістерін қолдануда педагогтерге көмек көрсету;
- ата-аналарды мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеудің ерекшеліктерімен таныстыру;
- ата-аналарды мектепке дейінгі ұйым қызметіне белсенді қатысуға тарту;
- отбасылық тәрбиенің үлгілі тәжірибесін, жақсы отбасылық дәстүрлерді тарату.

Бүгінгі отбасы бала туылғаннан бастап шынайы себептерге байланысты балаларды тәрбиелеу мен дамытуда, түзету процесін ұйымдастыруда мәселелерінде кәсіби педагогикалық қолдауды ұйымдастыруды қажет етеді.

Ата-аналардың көпшілігі мектеп жасына дейінгі балаға білім берудің маңыздылығын сезінеді, бірақ мектепке дейінгі ұйым қызметіне белсенді түрде араласпайды. Оның негізгі себебі, ата-ананың көпшілігі баланың дамуы мектеп жасына дейін қалыптасатынын толық біле бермейді.

Осы тұста, ата-аналардың мектепке дейінгі ұйыммен тікелей жұмыс нәтижесінде не алғылары келетіні, мектепке дейінгі білім берудің мақсатын және оны жүзеге асыру тәсілдерін түсінуі маңызды болып саналады.

Мектепке дейінгі ұйымның білім беру процесіне ата-аналарды тарту міндеті негізгі үш бағытты:

- Отбасымен ықпалдастықты ұйымдастыру бойынша балабақша ұжымымен жұмыс, педагогтерді ата-аналармен жұмыстың жаңа түрлері жүйесімен таныстыру.
- Ата-аналардың педагогикалық мәдениетін арттыру, балаларды тәрбиелеу және оқыту саласымен хабардар болу деңгейін анықтау, білім беру қызметіндегі ата-аналардың қажеттіліктерін айқындау.

- Ата-аналарды мектепке дейінгі ұйыммен ықпалдастыққа тарту.
Балабақшаның отбасымен жұмысын жоспарлауда келесі ерекшеліктерді:
 - ата-аналардың білім деңгейлері, олардың әлеуметтік қажеттіліктері;
 - балалардың біліктері мен дағдыларының даму деңгейі;
 - мектепке дейінгі ұйым жұмысының басым бағытын ескеру керек Мұның барлығы балабақша мен отбасында баланың дамуына бірыңғай тәсілдер құруға негіз болады.

Мектепке дейінгі ұйым мен ата-аналардың арасындағы ықпалдастықты тиімді іске асырудың негізгі жағдайлары баланың отбасын, оның жағдайын, мүмкіндіктерін зерделеу.

Мектепке дейінгі ұйым бүгінгі күні үнемі дамуда, жүйелі икемделгіш, ата-аналардың әлеуметтік құрамының өзгерісін, олардың білімдегі қажеттіліктері мен тәрбиедегі сұраныстарын жылдам сезінетін болуы тиіс. Осыған байланысты балабақша мен отбасының арасындағы жұмыстың түрлері мен бағыттары өзгеріп отыруы қажет.

Ата-аналармен жұмыста жобалық қызметке қатысу жақсы нәтижелер көрсетеді. Әдеттегідей, кез келген жоба отбасымен жұмыстың топтамасын қамтиды. Оған отбасымен жұмыстың барлық түрлерін (көрмелер ұйымдастыру, экскурсиялар, ата-аналар жиналыстарын, стендтерді безендіруді, бос уақытты тиімді өткізу және т.с.с.) жатқызуға болады. Осындай кешенді тәсілдер қолданғанда ата-аналар педагогтердің белсенді серіктестері бола отырып, міндеттердің табысты шешімін қамтамасыз етеді.

Ата-аналармен жұмыстың түрлері мен әдістері ата-аналардың педагогикалық мәдениетін арттыруға, мектепке дейінгі ұйым мен отбасы арасындағы өзара байланысты нығайтуға, отбасылық дәстүрлерді сақтауға, тәрбие беру әлеуетін күшейтуге бағытталған.

Балабақша мен отбасы арасындағы педагогикалық өзара байланыстың табыстылығы көбіне тәрбиешінің өз қызметінде қаншалықты ата-аналардың қызығушылығын тудыратын және заманауи мектепке дейінгі ұйымның тәрбиелеу мен оқыту процесіне белсене қатысуға жағдай жасайтындай ата-аналармен жұмыс түрлерін қолдануына байланысты.

Жұмыс тиімділігінің көрсеткіші:

- жоспарланған барлық іс-шараларға ата-аналардың көп қатысуы;
- ата-аналардың балалармен жұмыс кезінде ұсынылған материалдарды қолдануы;
- отбасының оң бағасы мен мектепке дейінгі ұйыммен алдағы серіктестікке берілген жағымды пікірлер болып табылады.

Балабақша мен отбасы арасындағы өзара ықпалдастықтың түрлері мен мазмұны алуан түрлілігімен ерекшеленеді.

Әдетте отбасымен жұмыстың екі түрі:

- ұжымдық (дәрістер, конференциялар, дөңгелек үстелдер, ата-аналар жиналыстары);
- жеке (әңгімелесу, кеңестер, тапсырмалар, отбасын аралау).

Бүгінгі күні мектепке дейінгі ұйым педагогтерінің балалар ата-аналарымен өзара ықпалдастығының дәстүрлі түрлері заманауи инновациялық технологиялармен

үйлестірілген. Ата-аналармен жұмыста ақпараттық- коммуникациялық технологиялар (АКТ), жасанды интеллект (ЖИ) мүмкіндіктері кеңінен қолданылады.

Педагогтерде де, ата-аналарда да қатынастың дәстүрлі емес түрлері ерекше танымалдықпен қолданылады. Олар ата-аналармен бейресми байланыс орнатуға, олардың назарын балабақшаға аудартуға бағытталған. Ата-аналар өз балаларын басқа жаңа жағдайда көріп, жақсырақ біледі, педагогтермен жақын араласады.

Жекелей және топтық кеңестер, ата-аналар жиналыстары және презентация өткізуден басқа «ауызша журналдар», педагогикалық қонақжай, мәселелер бойынша дискуссиялар, сұрақ-жауаптар кештері, «ток-шоу» сияқты түрлерін қолдану тиімді болып табылады.

Мектеп жасына дейінгі ерте және кіші топтардағы ата-аналар жиналыстарында ата-аналарды белсендіру үшін ұйымдастырылған оқу қызметтерінде және күн тәртібінің сәттерінде бейнежазбаларды көруді және талқылауды ұсынуға болады. Ересек топтардың тәрбиешілеріне алдын ала белгіленген тақырып бойынша диспуттар ұйымдастыру, белсендірудің интерактивті әдістерін, сұқбаттасуды, талқыланатын мәселенің рейтингтік бағасын, талқылау үшін бірнеше түрлі көзқарастарды қолдануға болады.

Ата-аналармен өзара ынтымақтастық өнімділігін арттыруға, ата-аналар мен балалардың бірігуіне конкурстар өткізу де ерекше ықпал етеді.

Спорттық іс-шаралар өткізуде барлық қатысушылардың дене дамуы мен денсаулықтарын нығайтумен қатар отбасының беріктігіне, ата-ана мен бала арасындағы өзара түсіністік, эмпатия сезімін қалыптастыруға жағдайлар жасалады. Мысалы, «Отбасылық старттар», «Денсаулық күндері», «Әкем, анам және мен» спорттық ойындарын, Отан қорғаушылар күніне арналған музыкалық-спорттық мереке. Тәрбиеші, ата-ана мен баланың жақын араласуы отбасында баланы тәрбиелеудегі ата-ананың рөлін арттыруға ықпал етеді.

Бүгінгі күні мектепке дейінгі ұйымда ата-аналармен жұмыстың дәстүрден тыс түрлері кеңінен қолданылады:

- танымдық;
- бос уақытты тиімді өткізу;
- ақпараттық-талдау;
- көрнекілік-ақпараттық.

Өзара ықпалдастықтың танымдық түрлері ата-аналарды бала дамуының жас және психологиялық ерекшеліктерімен, олардың практикалық дағдыларын қалыптастыруға арналған тиімді әдіс-тәсілдермен таныстыруға мүмкіндік береді.

Бұл топқа:

- жалпы ата-аналар жиналыстары;
- ата-аналар қатысуымен педагогикалық кеңес;
- ата-аналар конференциясы;
- отбасылық клуб;
- шағын жиналыстар;
- қайырымдылық күндері;
- ата-аналар мен балалардың бірге сенбіліктері жатады.

Бос уақытты тиімді өткізу түрлері педагогтар мен ата-аналар, ата-аналар мен балалар арасындағы сенімді қарым-қатынас, эмоциялық байланыс орнатады. Бұл ең тартымды, қажетті де ең күрделі түрі.

Өйткені, кез келген іс-шара ата- анаға өз баласының проблемаларын ішкі жағынан көруге, басқа балалармен салыстыруға, қарым-қатынастағы қиындықтарды байқауға, басқа балалар қалай жасайтынын көруге, яғни өз баласымен қатар ата-ана қоғамдастығымен байланысу тәжірибесін алуға мүмкіндік берілетінімен түсіндіріледі.

Бірлескен іс-шараларды өткізу барысында ата-аналар бірлескен жұмыстан қанағат алып, сәйкес балабақшаның беделі артады. Бұл бағытта:

- мейрамдар мен ойын-сауықтар;
- ертеңгіліктер;
- туған күнді атап өту;
- концерттер, жарыстар;
- балалар жұмыстарының, отбасылық суреттер көрмесін;
- балабақшадан тыс біріккен экскурсиялар мен серуендер;
- қайырымдылық акцияларын ұйымдастыруға болады. □

Ақпараттық-талдау түрлері әр баланың отбасы туралы мәліметті жинау, өңдеу және қолдануға бағытталған (балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша ата-ананың білім деңгейін анықтауға, құзыреттіліктерін жоғарылатудағы олардың қызығушылықтарына ықпал ететін сауалнамалар алу мен тестілеу консультациялық пункттер, брошюралар, ата-аналарға арналған құралдар ұсыныстарға арналған қорап және т.б.).

Мектепке дейінгі ұйым ата-аналарымен жұмыста ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ), жасанды интеллект мүмкіндіктері (ЖИ) кеңінен қолданылады. Бұл – білім беру процесінің сапасын арттырумен қатар балабақша педагогі мен отбасы арасындағы қарым- қатынастың жаңа деңгейіне қол жеткізуге мүмкіндік беретін білім беруді жаңғыртудың басым бағыттарының бірі Бұл мақсатты жүзеге асыруда әртүрлі құралдар:

- балабақша сайты;
- ұялы байланыс;
- Балабақша интернет-порталы кеңінен қолданылады.

Балабақша сайты қызметінің ашықтығы мен педгогтер мен ата-аналар үшін ақпараттың қол жетімділігін қамтамасыз ету үшін құрылады. Сайтқа кіру барлық қолданушылар үшін ашық. Сайт беттерінде ата-аналар мектепке дейінгі ұйым жұмысының ерекшеліктерімен таныса алады, сайттың негізгі қызметі – мектепке дейінгі ұйым қызметі туралы ресми ақпаратты ұсыну.

Сондай-ақ, ата-аналар мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен дамыту бойынша кәсіби кеңестер алуға, мектепке дейінгі білім берудегі соңғы жаңалықтарды білуге, нормативтік құжаттармен танысуға, өз аймағындағы мектепке дейінгі ұйым бойынша ақпарат алуға, балабақша мен мектепке дейінгі

ұйым және сайт жұмысын ұйымдастыру сұрақтары бойынша өз ұсыныстарын, пікірлерін және тілектерін қалдыруға болады.

Бүгінгі күні тәрбиешілер белсенді түрде WhatsApp, Instagram қолданбасын қолданады, онда ата-аналар кез келген өзін алаңдататын сұрақты қойып немесе бір мәселелер туралы хабарлама жібереді, ертеңгіліктерден соң пікірлер мен суреттермен бөліседі. Педагогтер күн тәртібінің сәттерінен фрагменттерді жібереді.

Сонымен қатар, электронды пошта мен жеке веб-парақ кеңінен қолданылуда. Электронды пошта арқылы педагог түрлі іс-шаралар өткізу туралы ақпарат жібереді. Электронды поштаны қолдану тиімділігі ата-аналарға ақпараттың ауқымды көлемін жіберіп, отбасымен тікелей өзара байланысты жүзеге асыруға болады.

Интернет желісіндегі тәрбиешінің жеке веб-парағында көбіне балаларды тәрбиелеу мен оқыту сұрақтары бойынша консультациялық материалдар: мамандардың кеңестері, тәрбиешінің ұсынымдары, электрондық газет және т.б. орналастырылады.

Балабақша сайты балаларды тәрбиелеу, оқыту мен дамыту мәселелері бойынша ағарту қызметтерін ұсынады. Интернет-портал ата-аналарға балаларды күту мен дамыту ерекшеліктерімен таныстыруға, зияткерлік, тілдік, психикалық және дене дамуындағы проблемаларға түсіністік қалыптастыруға, балалардың жеке ерекшеліктерін есепке алып, өзара ықпалдастықтың арнайы дағдылары мен тәрбиелеу әдістерін үйретуге жәрдемдеседі.

Ата-аналар кәсіби кеңес алумен қатар, үйде балаға не үйрету қажет екенін біліп, практикалық көмек алады. Ата-аналармен бірлескен әрекетте АКТ,ЖИ қолданудың артықшылықтары:

- ақпаратты алуға уақытты аз жұмсау;
- кез келген құжаттарды, фотоматериалдарды көрсету мүмкіндігі;
- әрбір ата-анаға жеке тәсілді қамтамасыз етуі;
- жеке жұмыстың мен топтық жұмыспен оңтайлы үйлесімділігі;
- ақпарат көлемінің өсуі;
- ата-аналармен сұхбаттасуды қамтамасыз ету (электронды пошта, форум);
- ақпараттың шұғыл түрде алу;
- ақпараттық ағымның кеңеюі;
- электрондық газет, журналдарды жариялау.

Педагогтер мен ата-аналар қатынасының **көрнекілік-ақпараттық түрлері** ата-аналарды мектепке дейінгі ұйымның жағдайы, мазмұны мен балаларды тәрбиелеу әдістерімен таныстыру мәселелерін шешеді, педагогтер қызметін бағалауға, үйдегі тәрбиенің әдіс-тәсілдерін қайта қарауға, тәрбиеші қызметін шынайы түрде көруге мүмкіндік береді. Аталған түріне:

- ата-аналарға арналған бұрыш (ата-аналарға арналған ережелер, күн тәртібі, түрлі мазмұндағы хабарландырулар);
- балалар жұмыстарының көрмесі;
- ақпараттық парақшалар және т.б.;

- ата-аналарға арналған жадынамалар;
- жылжымалы папкілер;
- отбасылық тәрбие тәжірибесімен бөлісуге арналған ата-аналар газеті.

Ата-аналармен жұмыс түрлерін қолдану мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеу мен оқыту мәселелерінде өзара қарым-қатынастың жақсаруына ықпал етеді. Өз баласын үйден ерекше жағдайда көру мүмкіндігі ата-аналарға өздерінің тәрбиелеу әдіс-тәсілдерін қайта қарауға ықпал етеді. Ата-ананың балабақша өміріне қатысуы педагогтың қалауы үшін емес, өзінің баласына маңызды екеніне ата-аналар біртіндеп көз жеткізеді.

Ата-аналармен жұмыстың формалары:

Дәстүрлі - ата-аналар жиналыстары, жеке топтық және балабақшаның жалпы конференциялар, тәрбиеші-педагогтің жеке кеңесі, ашық есік күні.

Дәстүрден тыс – ата-аналармен тренинг өткізу, пікір сайыстар жүргізу, психологиялық демалыс сәттері, дөңгелек үстел, ауызша журнал, ата –аналар рингі, ата –аналар кештері, ата-аналар клубі т.б.

Ата-аналармен жүргізілетін тренингтер - бұл ата-аналардың өз балаларына деген мінез құлқын, қарым-қатынасын өзгертуге ықпал ететін жұмыс түрі. Тренингке ата-аналардың екеуі де қатысқаны тиімді. Тренингке 12-15 ата-ана қатыса алады. Тренингке ата-аналар тұрақты түрде және белсенді қатынасқанда нәтижелі болады. Ол негізінен балабақша психологімен бірлескен түрде өткізілгені жөн. Тренингтерді төмендегі тақырыптарда өткізу ұсынылады: «менің сүйікті ойыншығым», «менің сүйікті кейіпкерім», «балалар ойыны», «балалықты еске алу», «менің отбасым туралы бейне көрніс», «компьютердің пайдасы мен зияны» т.б.

Ата-аналарға арналған тренингтер жоспары

Мақсаты: ата-ана бойына өздерін тәрбиеші ретінде қарауда қызығушылықтарын дамыту; баламен дұрыс тіл табысуға, сөйлеу мәдениетін үнемі қолдауға ой салу; Баланың дамуына, жеке тұлға болып қалыптасуына ата-ана тәрбиесінің әдіс-тәсілдерін меңгерту. Отбасы тәрбиесінде ата-ананың балаға тәрбиелік ықпалын арттыру, тәрбиелік ықпалының ерекшеліктерін ашып көрсету.

Қолданылатын әдіс –тәсілдер:

- Танысу жаттығулары
- Ситуациялық сұрақтар
- Арт-терапия (сурет салу, музыка тыңдау)
- Рөлдік ойындар
- Психологиялық тесттер
- Рефлексия және қорытынды пікір

Ай	Тақырып	Мақсаты	Әдіс-тәсілдер
1	«Отбасы – тәрбие негізі»	Ата-ананың бала дамуына әсерін	Презентация, пікір алмасу

		түсіндіру	
2	«Мектеп жасына дейінгі бала психологиясы»	Баланың жас ерекшеліктерін түсіну	Психологиялық жаттығулар, тест
3	«Қарым-қатынас мәдениеті»	Бала мен ата-ана арасындағы сенімді байланыс орнату	Рөлдік ойын, ситуациялық сұрақтар
4	«Жауапкершілік пен тәртіп»	Баланы жауапкершілікке үйрету жолдарын талдау	Топтық жұмыс, пікірталас
5	«Эмоцияны басқару»	Ата-ананың өз эмоциясын бақылауы	Релаксация жаттығулары, арт-терапия
6	«Ойын арқылы тәрбие»	Баланың дамуына ойынның әсерін көрсету	Практикалық ойындар, шығармашылық тапсырмалар
7	«Қазіргі технология және бала»	Гаджеттердің балаға әсерін талдау	Дөңгелек үстел, бейнематериалдар
8	«Мектепке дайындық»	Баланы мектепке психологиялық тұрғыдан дайындау	Тренинг, тест, кеңес беру
9	«Отбасылық құндылықтар»	Отбасындағы дәстүрлердің балаға әсерін түсіндіру	Шағын қойылым, пікір алмасу

Күтілетін нәтиже:

- Ата-аналар бала тәрбиесінде жаңа әдістерді меңгереді
- Отбасындағы қарым-қатынас жақсарады
- Балабақша мен ата-ана арасындағы серіктестік нығаяды

1) «Отбасы – тәрбие негізі» тақырыбына арналған презентация мен пікір алмасу сценарийінің үлгісі. Бұл құрылым ата-ананың бала дамуына әсерін түсіндіруге бағытталған.

Мақсаты:

Ата-ананың бала тәрбиесіндегі рөлін ашу

Отбасындағы қарым-қатынастың бала тұлғалық дамуына ықпалын түсіндіру

Пікір алмасу арқылы ата-аналардың тәжірибесін бөлісу

Презентация құрылымы

1. Кіріспе

«Ел боламын десең, бесігіңді түзе» (М. Әуезов) нақылымен бастау

Отбасының қоғамдағы орны: ұрпақ жалғастыру және тұлға қалыптастыру

2. Негізгі бөлім

Ата-ана тәрбиесінің стильдері: демократиялық, авторитарлық, либералды

Әр стильдің бала дамуына әсері

Ата-ананың рөлі: мейірім, ұстамдылық, ұлттық құндылықтарды бойына сіңіру
Қарым-қатынастың психологиялық маңызы: сенім, қолдау, ашықтық

3. Қорытынды

Бала тәрбиесі – ата-ананың күнделікті іс-әрекеті мен қарым-қатынасының айнасы
«Отбасы – тәрбие негізі» ұғымын бекіту

Пікір алмасу сценарийі

Танысу жаттығуы

Әр ата-ана өз отбасындағы бір жақсы дәстүрді қысқаша айтып береді.

Ой жинақтау

«Бала тәрбиесінде ең маңыздысы не?» деген сұраққа топтық жауаптар.

1. Ситуациялық сұрақтар

Мысалы: «Балаңыз сабаққа дайындалмай отырса, қалай әрекет етесіз?»

Әр түрлі стильдегі жауаптарды талқылау.

2. Пікірталас

«Қатаң тәртіп пе, әлде еркіндік пе?» тақырыбында екі топтың көзқарасын салыстыру.

3. Қорытынды шеңбер

Әр ата-ана бүгінгі талқылаудан алған бір пайдалы ойымен бөліседі.

Бұл сценарийді тренинг немесе ата-аналар жиналысында қолдануға болады. Ол қатысушыларды белсенді тартып, тәжірибе алмасуға мүмкіндік береді.

2) **«Мектеп жасына дейінгі бала психологиясы»** тақырыбына арналған конспект үлгісі. Ол баланың жас ерекшеліктерін түсінуге бағытталған, психологиялық жаттығулар мен шағын тест элементтерін қамтиды.

Мақсаты

Мектеп жасына дейінгі балалардың психологиялық даму ерекшеліктерін түсінуге

Жас кезеңдеріне тән ойлау, сөйлеу, эмоция, қиял дамуын талдау

Психологиялық жаттығулар арқылы ата-аналар мен педагогтарға тәжірибелік құрал беру

Конспект құрылымы

1. Кіріспе

Мектепке дейінгі кезең – тұлғаның негізі қаланатын уақыт

Баланың психикасы қарқынды дамиды: ойлау, сөйлеу, қиял, эмоция

2. Негізгі бөлім

Жас ерекшеліктері

3–4 жас: ойын арқылы таным, қиялдың алғашқы көріністері

5–6 жас: логикалық ойлау бастамасы, сөйлеу қарқыны артады

6–7 жас: мектепке бейімделу, өзін-өзі бақылау қабілеті қалыптасады

Психологиялық процестер

Ес: есте сақтау қабілеті ойын арқылы дамиды

Қиял: сурет салу, рөлдік ойындарда көрінеді

Эмоция: көңіл-күй тұрақсыз, бірақ тез әсерленгіш

Психологиялық жаттығулар

«Айна» жаттығуы

Балалар бір-бірінің қимылын қайталайды.

Мақсаты: зейін мен қиялды дамыту.

«Сиқырлы қап»

Қап ішінен затты сипап тану.

Мақсаты: сезім мүшелерін, ойлау қабілетін жетілдіру.

«Эмоцияны тап»

Мұғалім эмоцияны көрсетеді, бала оны атайды.

Мақсаты: эмоцияны тану және сөзбен жеткізу.

Тест үлгісі (шағын конспект)

1. Бала қай жаста логикалық ойлаудың алғашқы белгілерін көрсетеді?
 - а) 2–3 жас
 - б) 5–6 жас ✓
 - в) 7–8 жас
2. Қай психологиялық процесс ойын арқылы қарқынды дамиды?
 - а) Ес ✓
 - б) Сөйлеу
 - в) Қиял
3. Мектепке дейінгі бала эмоциясының ерекшелігі:
 - а) Тұрақты
 - б) Тез әсерленгіш ✓
 - в) Логикалық

Бұл конспект сабақ немесе тренинг барысында қолдануға ыңғайлы. Жаттығулар балалардың белсенділігін арттырады, ал тест сұрақтары теориялық білімді бекітеді.

3) «Қарым-қатынас мәдениеті» тақырыбына арналған конспект үлгісі. Ол мектеп жасына дейінгі бала мен ата-ана арасындағы сенімді байланыс орнатуға бағытталған.

Мақсаты

- Бала мен ата-ана арасындағы сенімді қарым-қатынасты қалыптастыру
- Қарым-қатынас мәдениетінің негізгі қағидаларын түсіндіру
- Рөлдік ойындар мен ситуациялық сұрақтар арқылы тәжірибелік машықтарды дамыту

Конспект құрылымы

1. Кіріспе

Қарым-қатынас – сенім мен сыйластықтың негізі

Мектеп жасына дейінгі кезеңде бала ата-ананың сөзінен, эмоциясынан, іс-әрекетінен үлгі алады

2. Негізгі бөлім

Қарым-қатынас мәдениеті ұғымы: тыңдай білу, сыйластық, ашықтық, қолдау көрсету

Сенімді байланыс орнату жолдары:

Балаға көңіл бөлу, оның пікірін ескеру

Жағымды сөздер мен жылы қарым-қатынас

Эмоцияны дұрыс жеткізу

Рөлдік ойындар

1. «Мен сені тыңдаймын»

Бір ата-ана бала рөлінде, екіншісі ата-ана рөлінде.

Бала өз ойымен бөліседі, ата-ана тыңдап, қолдау көрсетеді.

Мақсаты: тыңдау мәдениетін қалыптастыру.

2. «Қиын жағдайдан шығу»

Ситуация: бала ойыншықты сындырып қойды.

Ата-ана екі түрлі рөлде: бірінде ашулану, екіншісінде түсіністік таныту.

Мақсаты: эмоцияны басқару және сенімді қарым-қатынас орнату.

Ситуациялық сұрақтар

1. Егер балаңыз сізге ашуланып жауап берсе, қалай әрекет етесіз?
2. Балаңыздың қателігін түзеткенде сенімді қарым-қатынасты қалай сақтайсыз?
3. Қарым-қатынаста қандай сөздер баланың сенімін арттырады?
4. Балаңыз сізге құпиясын айтса, оны қалай қабылдайсыз?

Қорытынды

Сенімді қарым-қатынас – бала тәрбиесінің басты тірегі

Қарым-қатынас мәдениеті ата-ана мен бала арасындағы сыйластық пен түсіністікті нығайтады

Рөлдік ойындар мен ситуациялық сұрақтар тәжірибелік машықты дамытады

Бұл конспектіні ата-аналар жиналысында, семинарда немесе педагогикалық тренингте қолдануға болады. Ол қатысушыларды белсенді тартып, тәжірибе арқылы сенімді қарым-қатынас орнатуға үйретеді.

4) «Жауапкершілік пен тәртіп» тақырыбына арналған конспект үлгісі. Ол мектеп жасына дейінгі баланы жауапкершілікке үйрету жолдарын талдауға бағытталған, топтық жұмыс пен пікірталас элементтерін қамтиды.

Мақсаты

Мектеп жасына дейінгі балаларды жауапкершілікке үйретудің жолдарын талдау

Тәртіптің бала дамуына әсерін түсіндіру

Топтық жұмыс пен пікірталас арқылы тәжірибелік машықтарды дамыту

Конспект құрылымы

1. Кіріспе

«Жауапкершілік – тәртіптің бастауы» деген ойды ашу

Баланы кішкентайынан қарапайым міндеттерге үйретудің маңызы

2. Негізгі бөлім

Жауапкершілікке үйрету жолдары:

Үйдегі қарапайым міндеттерді орындау (ойыншық жинау, қол жуу, үстелді жинау)

Күн тәртібін сақтау

Үлкендердің ісіне көмектесу арқылы жауапкершілік сезімін арттыру

Тәртіптің рөлі:

Белгілі ережелерді сақтау
Міндетті орындау арқылы өзін-өзі бақылауды үйрену
Тәртіптілік – сенімді қарым-қатынастың негізі

Топтық жұмыс

1.«Жауапкершілік баспалдақтары»

Әр топ балаға жауапкершілік үйретудің 3–4 әдісін жазады.

Кейін топтар өз ойларын ортаға салып, талқылайды.

2.«Тәртіп ережелері»

Топтар балаларға арналған қарапайым тәртіп ережелерін құрастырады.

Мысалы: ойыншықты орнына қою, амандасу, уақытында ұйықтау.

Пікірталас

Тақырыбы: «Жауапкершілікке үйретуде қатаң тәртіп пе, әлде еркіндік пе?»

Бір топ қатаң тәртіптің артықшылығын дәлелдейді.

Екінші топ еркіндік арқылы жауапкершілікке үйретудің тиімділігін талдайды.

Қорытындыда екі көзқарасты біріктіріп, ортақ шешім шығару.

Қорытынды

Жауапкершілік пен тәртіп – бала тәрбиесінің негізгі тірегі

Топтық жұмыс пен пікірталас ата-аналар мен педагогтарға тәжірибе алмасуға мүмкіндік береді

Балаға жауапкершілікті үйрету – оның болашақта өзін-өзі басқаруына жол ашады
Бұл конспектін ата-аналар жиналысында, семинарда немесе тәрбие сағатында қолдануға болады. Ол қатысушыларды белсенді тартып, тәжірибе арқылы жауапкершілік пен тәртіпті үйретудің жолдарын талдауға мүмкіндік береді.

5) «Эмоцияны басқару» тақырыбына арналған конспект үлгісі. Ол мектеп жасына дейінгі балалардың ата-анасының өз эмоциясын бақылауына бағытталған, релаксация жаттығулары мен арт-терапия элементтерін қамтиды.

Мақсаты

Ата-ананың өз эмоциясын басқару дағдыларын дамыту

Баламен қарым-қатынаста эмоцияны бақылаудың маңызын түсіндіру

Релаксация жаттығулары мен арт-терапия арқылы тәжірибелік машық қалыптастыру

Конспект құрылымы

1. Кіріспе

Эмоция – адамның ішкі күйін білдіретін психологиялық процесс

Ата-ананың эмоциясы балаға тікелей әсер етеді: ашулану, қуану, сабырлылық – бәрі үлгі болады

2. Негізгі бөлім

Эмоцияны басқарудың жолдары:

Терең тыныс алу, өзін-өзі тыныштандыру

Ойды басқаға аудару

Жағымды сөздер қолдану

Арт-терапияның рөлі:

Сурет салу арқылы эмоцияны шығару
Түрлі түстерді қолдану арқылы көңіл-күйді білдіру
Қиялды дамыту

Релаксация жаттығулары

1.«Терең тыныс»

5 секунд ішінде мұрынмен терең тыныс алу, 5 секунд ішінде ауызбен шығару.
Мақсаты: ашуды басу, сабырлыққа келу.

2.«Жылы алақан»

Қолды бір-біріне үйкеп, бетке қою.
Мақсаты: жылулық сезіну арқылы тыныштану.

3.«Бұлтқа міну» қиял жаттығуы

Көзді жұмып, өзін бұлт үстінде отырғандай елестету.
Мақсаты: ойды жағымды бейнеге бағыттау.

Арт-терапия жаттығулары

1«Эмоцияны суретте»

Әр ата-ана өз эмоциясын түстер арқылы бейнелейді.
Мақсаты: ішкі күйді сыртқа шығару.

2.«Қуаныш ағашы»

Үлкен қағазға ағаш бейнесін салып, әркім жапыраққа өз қуанышын жазады.
Мақсаты: позитивті ойды күшейту.

«Түстердің әуені»

Музыка тыңдап отырып, түрлі түстермен сурет салу.
Мақсаты: эмоцияны шығармашылықпен жеткізу.

Қорытынды

Эмоцияны басқару – ата-ананың балаға үлгі болатын маңызды дағды
Релаксация мен арт-терапия әдістері эмоцияны бақылауға көмектеседі
Сабырлы ата-ана – сенімді бала тәрбиесінің кепілі
Бұл конспектін ата-аналар семинарында, тренингте немесе психологиялық қолдау сабақтарында қолдануға болады. Ол қатысушыларды белсенді тартып, тәжірибе арқылы эмоцияны басқаруға үйретеді.

б) «Ойын арқылы тәрбие» тақырыбына конспект

Мақсаты

Мектеп жасына дейінгі балалардың дамуына ойынның әсерін көрсету, олардың танымдық қабілеттерін, шығармашылық ойлауын, қиялын және әлеуметтік дағдыларын дамыту.

Кіріспе

Ойын – мектеп жасына дейінгі балалардың негізгі іс-әрекеті.
Ол арқылы бала қоршаған ортаны танып, өмірлік тәжірибе жинақтайды.
Ойын барысында балада ойлау, есте сақтау, қиял, зейін сияқты психикалық процестер дамиды.

Практикалық ойындар

«Түстерді тап» – балаға түрлі түсті заттарды көрсетіп, атауын айтқызу.

«Қимылды қайтала» – тәрбиеші жасаған қимылды балалар қайталайды (қол көтеру, секіру, шапалақтау).

«Жеміс-жидектерді жина» – ойыншықтар арасынан белгілі бір жемісті тауып, себетке салу.

Ұлттық ойын элементтері: «Ақ серек, көк серек», «Сақина салу» – балаларды ұйымшылдыққа, ептілікке тәрбиелейді.

Шығармашылық тапсырмалар

Сурет салу: «Менің көңілді ойыным» тақырыбында сурет салу.

Құрастыру: кубиктерден үй, көпір, көлік жасау.

Әңгіме құрастыру: ойыншықтар арқылы шағын оқиға ойлап айту.

Рөлдік ойындар: «Дүкен», «Дәрігер», «Отбасы» – балалардың әлеуметтік рөлдерді меңгеруіне ықпал етеді.

Қорытынды

Ойын – баланың жан-жақты дамуының негізгі құралы. Ол арқылы бала тек қана ойнап қоймай, өмірге бейімделеді, қарым-қатынас жасайды, шығармашылық қабілеттерін дамытады. Тәрбиеші ойындарды дұрыс ұйымдастыру арқылы баланың тұлғалық дамуына зор ықпал етеді.

Осы конспектін сабақ жоспары ретінде қолдануға болады: кіріспеде ойынның маңызын түсіндіру, негізгі бөлімде практикалық ойындар мен шығармашылық тапсырмаларды өткізу, соңында қорытынды жасап, балалардың алған әсерін талқылау.

7) «Қазіргі технология және бала» тақырыбына дөңгелек үстел конспектісі

Мақсаты

Гаджеттердің балаға әсерін талдау, олардың пайдасы мен зиянын саралау, ата-аналар мен педагогтардың рөлін айқындау.

Кіріспе бөлім

XXI ғасырда гаджеттерсіз өмірді елестету қиын.

Балалар смартфон, планшет, компьютерді ерте жастан қолдана бастайды.

Бұл құбылыстың екі қыры бар: білім мен дамуға мүмкіндік, бірақ денсаулық пен әлеуметтік дағдыларға қауіп.

Бейнематериалдар ұсынысы

1. **«Гаджеттердің пайдасы мен зияны»** – қысқа деректі бейне (баланың экран алдында ұзақ отыруы, денсаулыққа әсері).
2. **«Баланың дамуы және ойын»** – ойын арқылы дамудың маңызын көрсететін ролик.
3. **«Ата-ананың рөлі»** – гаджет қолдануды бақылау, уақыт шектеу, баламен қарым-қатынас.

Дөңгелек үстел құрылымы

1. Баяндамалар

Педагогтың сөзі: гаджеттердің оқу процесіндегі мүмкіндіктері (интерактивті сабақтар, білім беру қосымшалары).

Дәрігердің пікірі: экран алдында ұзақ отырудың көру қабілетіне, жүйке жүйесіне әсері.

Ата-ананың тәжірибесі: баланы гаджетке тәуелді етпеу жолдары.

2. Талқылау сұрақтары

- Гаджеттердің бала дамуына оң әсері қандай?
- Қандай қауіптер бар және оларды қалай азайтуға болады?
- Ата-аналар мен тәрбиешілердің бақылау тетіктері қандай болуы тиіс?

3. Практикалық ұсыныстар

- Экран алдында уақытты шектеу (күнделікті 1–2 сағаттан артық емес).
- Баланы ойын, спорт, шығармашылыққа тарту.
- Гаджеттерді білім алу құралы ретінде қолдану (оқу бағдарламалары, танымдық мультфильмдер).

Қорытынды

Гаджеттер – заманауи өмірдің бөлшегі, оларды толықтай шектеу мүмкін емес. Дұрыс қолданылған жағдайда білім мен дамуға мүмкіндік береді. Шектен тыс қолдану денсаулыққа, қарым-қатынас дағдыларына зиян тигізуі мүмкін. Баланың дамуы үшін ата-ана мен педагогтың белсенді бақылауы қажет.

8) «Мектепке дайындық» тақырыбына тренинг, тест және кеңес беру конспектісі

Мақсаты

Мектеп жасына дейінгі баланы мектепке психологиялық тұрғыдан дайындау, оның эмоциялық тұрақтылығын, қарым-қатынас дағдыларын және оқу мотивациясын қалыптастыру.

Кіріспе бөлім

Мектепке бару – бала өміріндегі маңызды кезең. Бұл кезеңде бала жаңа ортаға бейімделуі, тәртіпке үйренуі, өзін-өзі басқаруы қажет. Психологиялық дайындық – оқу процесінің табысты басталуына негіз болады.

Тренинг жаттығулары

1. «Мен мектепке барамын» рөлдік ойын

Балалар мектепке бару жағдайын ойнап көреді: сыныпқа кіру, мұғаліммен амандасу, партаға отыру.

Мақсаты: жаңа ортаға бейімделу дағдыларын қалыптастыру.

2. «Менің көңіл-күйім» жаттығуы

Балалар түрлі смайликтерді таңдап, өз көңіл-күйін сипаттайды.

Мақсаты: эмоцияны тану және білдіру қабілетін дамыту.

3. «Дос табайық» ойыны

Балалар жұптасып, бір-бірімен танысады, ортақ қызығушылықтарын айтады.

Мақсаты: қарым-қатынас дағдыларын дамыту.

Тест тапсырмалары (психологиялық диагностикаға арналған)

Зейін тесті: суреттен белгілі бір затты табу.

Есте сақтау тесті: 5–6 сөзді тыңдап, қайталау.

Қиялды тексеру: суретті аяқтау немесе әңгіме құрастыру.

Әлеуметтік дайындық тесті: «Мектепте не істейсің?» сұрақтарына жауап беру.

Кеңес беру бөлім

- **Ата-аналарға:**

Баланы мектепке қатысты жағымды эмоциялармен таныстыру. Үйде оқу тәртібін біртіндеп енгізу (уақытында тұру, тапсырма орындау).

Баламен жиі сөйлесу, оның ойы мен сезімін тыңдау.

- **Тәрбиешілерге:**

Баланың өзін-өзі басқару дағдыларын дамытуға жағдай жасау.

Ойын арқылы оқу әрекетіне қызығушылық ояту.

Баланың жеке ерекшеліктерін ескеріп, қолдау көрсету.

Қорытынды

Мектепке психологиялық дайындық – баланың оқу процесіне жеңіл бейімделуінің кепілі. Тренингтер мен тесттер арқылы баланың дайындық деңгейін анықтап, кеңес беру арқылы ата-ана мен педагогтың қолдауын күшейту қажет.

8) «Отбасылық құндылықтар» тақырыбына шағын қойылым және пікір алмасу конспектісі

Мақсаты

Отбасындағы дәстүрлердің балаға әсерін түсіндіру, оның тұлғалық дамуына ықпалын көрсету, ата-аналар мен балалардың қарым-қатынасын нығайту.

Кіріспе бөлім

Отбасы – баланың алғашқы тәрбиелік ортасы.

Дәстүрлер мен құндылықтар арқылы балада сүйіспеншілік, сыйластық, еңбекқорлық қалыптасады.

Әр отбасының өзіне тән әдет-ғұрпы, мерекелік дәстүрлері бар.

Шағын қойылым

Тақырыбы: «Отбасылық дәстүр»

Сюжет:

Бір отбасы кешкі асқа жиналады.

Әркім өз рөлінде: ата-ана, бала, әже.

Әже ұлттық тағам дайындау дәстүрін көрсетеді.

Бала ата-анасына көмектесіп, дәстүрді жалғастыруға қызығушылық танытады.

Мақсаты:

Балаларға отбасы дәстүрінің маңызын көрсету.

Құрмет пен сүйіспеншілікті тәрбиелеу.

Пікір алмасу сұрақтары

1. Отбасында қандай дәстүрлер бар?
2. Дәстүрлер балаға қандай әсер етеді?
3. Отбасылық құндылықтарды сақтаудың маңызы неде?
4. Қазіргі заманда дәстүрлерді қалай жалғастыруға болады?

Практикалық бөлім

Топтық жұмыс: Балалар өз отбасындағы дәстүрлерді сурет немесе шағын әңгіме арқылы көрсетеді.

Жаңа дәстүр ойлап табу: Әр топ өз ойынан жаңа дәстүр ұсынады (мысалы, «Аптасына бір рет бірге кітап оқу»).

Қорытынды

Отбасылық дәстүрлер – баланың рухани дамуының негізі. Олар арқылы балада сыйластық, жауапкершілік, еңбекқорлық қалыптасады. Дәстүрді сақтау – ұрпақтар сабақтастығының кепілі.

ҚОСЫМША 1

«Сіз балаңызды қаншалықты білеміз?»

Мақсаты: қазіргі кездегі баланың дамуына, жеке тұлға болып қалыптасуына ата-ана тәрбиесінің әдіс-тәсілдерін жетілдіре отырып, қарым-қатынас орнату.

Тапсырма:

1. Ата-аналармен ұстаздардың кездесуі;
2. Ойынға қатусышылар арасындағы қарым-қатынасты орнату;
3. Жанұядағы тәрбие жайында пікір алмасу:

I бөлім.

1. Кездесу (жай әуенмен 2 шеңбер болып қарама-қарсы айналады, әуен тоқтаған кезде бір-біріне қарап баланың қасиетін айтады)

2. Ассоциация Жанұя (доп беру арқылы ата-ана жауап береді)

3. Қызықты сурақтар:

1. Балаңыздың туған күні?
2. Балаңыз қандай өлшемді аяқ киім киеді?
3. Бүгін сабақтан балаңыз қандай жетістікке жетті?
4. Балаңыздың сүйікті асы қандай?
5. Балаңыз қандай түсті жақсы көреді?
6. Балаңыз спорттың қандай түрін жақсы көреді?
7. Балаңызды еркелетіп қандай сөз айтасыз?
8. Балаңыз сізді ренжіткенде, ең алдымен, қандай сөз аузыңызға түседі?

Балаңы жастан бақпасан,

Жамандықтан қақпасан.

Қадірден жүрдай қасқа боп,

Кешкенің өмір босқа тек, - дегендей, баланың ыстық-суығына күймейтін, жақсылығына сүйінбейтін ата-ана жоқ шығар. Бүгінгі ұл-ертеңгі әке, ол әкеге қарап өседі. Бүгінгі қыз-ертеңгі ана, ол шешеге қарап өседі, бойын түзейді. Балаға білім, тәрбие беруде басты тұлға ұстаз болса, оны жалғастырушы, демеуші – ата – ана.

.

« Мен күнмін » ойыны

Мені балам не үшін сыйлау керек? Осы сұрақ төңірегінде екі топ мүшелері бірігіп отырып өз пікірлерін жасады. Содан кейін әр топтан бір мүшесі шығып таныстырады. Қорыта келе екі топ мүшелері

- Адамгершілік
- Имандылық
- Тәртіпті
- жақсы қасиет
- өтірік айтпайтын
- еңбексүйгіш
- қайырымды
- қарапайым
- адал, ұқыпты, батыл, сезімтал, намысқой, жәгерлі т.б

2. Сіздердің балаларыңызда сіздерді мақтан тұтады

Олар өздерінің жанұясы туралы былай дейді:

- менің жанұям менің бақытым
- мен әкеммен, анаммен бақыттымын
- мен анамды өте жақсы көремін
- мен үйдегілердің барлығын сыйлаймын

« Менің жанұям » сурет көрмесін тамашалау біздің балаларымызға кейде онша көңіл бөлінбейді балаларымыз шеттеп, көңілі жабырқаулы күйде жүреді. Сол кезеңдердегі балаларымыздың ойы:

- мен олардың ұрысқанын қаламаймын,

- алысқа кеткенін жақсы көремін

- маған папам көп ұрсады

- менің істеген ісімді дұрыс емес дейді Не себепті көңілі

толмайды? Гүлдің сусырап, шөлдейтіні сияқты, бала да ынта ықыласқа

шөлдейді. өйткені ата - ананың балаға бар жағдайды жасаудан басқа,

мейірімі, жылуы, қамқорлығы қажет. Жауапкершілік дегеніміз не? Баланың

азамат болып қалыптасуына мұғалім мен ата – ана жауапкершілігі.

Ата – аналар ойы: Жауапкершілік дегенімі өзінің іс - әрекеті туралы

біреуге есеп беру қажеттігі. Жауапкершілікті болу үшін мұғалім мен ата

- анада қандай қасиеттеп болуы керек?

Тәрбиеші:

- - баланың дүниетанымын өзгерту мүмкіндігі бар
- ата – анаға талап қойылады
- балаға да талап қойылады

Ата – ана

- мәдениетті
- жан – жақты
- уақыт бөле білу керек
- психологиялық көңіл күйі
- дүниетанымы
- ойлау қабілеті

- өзін – өзі тәрбиелеу
- мұғаліммен қарым – қатынаста болуы қажет

Бала ата-анамен педагогпен қандай өнеге ала алады? Әке мен ана өздерін тәрбиешімін дей отырып, өздері де бірдей тәрбиеге енуі қажет. Қазіргі таңда баланы тәрбиелеуде ата - ананыңда, тәрбиеші - ұстаздың да атқаратын ролі зор. Жас күнінде бала қандай тәрбие алса сол ізбеналға қарай өседі. Тәрбие кезінде отбасының, балабақшаның да алатын орны бар. Ата ана баласына өз отбасын қадір тұтудан бастап, туған -туыс, Отан, Қазақстан деген ұғымдарды терең түсінгені, құрметтеп қарауға тәрбиелеу керек екенін ұғындыру.

Ата - ана жауапкершілігі бәрінен биік болмақ. Сондықтан ата -ана басты талапты өздеріне қойғандары жөн. баланың тәрбие алуына қоғамнан өз орнын табуына жағдай жасауына әрбір ата – ана педагогикалық әдіс - тәсілдерге сүйенгені дұрыс.

Шығу парағы:

Тренинг сізге қызықты болды ма ,әлде жоқ па? (Неге?)

Тренинг бағала	барысындағы	өзінің	жұмысынды
----------------	-------------	--------	-----------

Жүргізушіге ұсыныстарыңыз,тілектеріңіз _____

« Бала тәрбиесіндегі ата - ана жауапкершілігі »

Мақсаты : ата – аналарды балаларға жауапкершілікпен, ұқыпты қарауға шақыру.

Әдіс тәсілдер: Жиын, әңгімелесу, көрсету

Керекті құралдар: компьютер, қағаздар, қаламдар.

Барысы : «Ұстаз – бағбан, бала – гүл» деген қағида әр тәрбиешінің ұстаздық ұстанымы. Осы қағиданы ата-ана мен ұстаз бірігіп пайдаланса балабақша бала үшін ең сүйікті мекенге айналар еді. Бағбанға гүлдің әйтеуір өскенінен, әдемі болып өскені қажет екендігі сияқты ата-ана мен педагогке да баланың әйтеуір ержеткенінен, әдепті болып есейгені қажеттірек

Бағбан өзінің өсірген гүлінің санымен емес, сапасымен мақтанатыны сияқты, ата – ана да баласының әдептілігімен мақтануы тиіс

- соңғы кездерде балаңызда қандай өзгерістер болды?

- Сіздің балаңыз өз жауапкершілігін сезіне ме?

Не себепті көңілі толмайды?

Гүлдің сусырап, шөлдейтіні сияқты, бала да ынта ықыласқа шөлдейді. өйткені ата - ананың балаға бар жағдайды жасаудан басқа , мейірімі, жылуы, қамқорлығы қажет.

«Зағип және бағыттаушы» ойыны

Бұл ойынды барлық топтармен өткізе беруге болады. Бұл жаттығу топ мүшелерінің бір-біріне деген сенімдерінің деңгейін анықтауға көмектеседі. Топ мүшелері екі-екіден жұптарға бөлінеді. Біреуінің көзі байланады, екіншісі соны бағыттаушы ролін атқарады. Сөйлеуге болмайды. Жаттығуды орындап болған соң, қатысушылар ролдерімен алмасады. Ойын аяқталған соң рефлексиялық жұмыстар жүргізіледі:

“Зағиптың” ролінде болғанда өзіңді қалай сезіндің?

- Бағыттаушы Сізді қалай алып жүрді?
- Бағыттаушының ролі ұнады ма?
- Жұптасыңыздың сеніміне кіру үшін қандай әрекет жасадың?

Жауапкершілік дегеніміз не? Баланың азамат болып қалыптасуына мұғалім мен ата – ана жауапкершілігі. Ата – аналар ойы: Жауапкершілік дегенімі өзінің іс - әрекеті туралы біреуге есеп беру қажеттігі. Жауапкершілікті болу үшін мұғалім мен ата - анада қандай қасиеттеп болуы керек?

Тәрбиеші:

- баланың дүниетанымын өзгерту мүмкіндігі бар
- ата – анаға талап қойылады
- балаға да талап қойылады

Ата – ана

- мәдениетті
- жан – жақты
- уақыт бөле білу керек
- психологиялық көңіл күйі
- дүниетанымы
- ойлау қабілеті
- өзін – өзі тәрбиелеу
- тәрбиешімен қарым – қатынаста болуы қажет.

Бала ата – ана мен тәрбиешіден қандай өнеге ала алады? Әке мен шеше өзін тәрбиешімін дей отырып, өздері де тәрбиеге енуі қажет. Бүлдіршіндер өнерімен қорытындыланады.

Қорытынды. Қазіргі таңда баланы тәрбиелеуде ата - ананыңда, тәрбиеші - ұстаздың да атқаратын ролі зор. Жас күнінде бала қандай тәрбие алса сол ізбен алға қарай өседі. Тәрбие кезінде отбасының, балабақшаның да алатын орны бар. Ата – ана баласына өз отбасын қадір тұтудан бастап, туған - туыс, Отан, Қазақстан деген ұғымдарды терең түсінгені, құрметтеп қарауға тәрбиелеу керек екенін ұғындыру. Ата - ана жауапкершілігі бәрінен биік болмақ. Сондықтан ата - ана басты талапты өздеріне қойғандары жөн. баланың тәрбие алуына қоғамнан өз орнын табуына жағдай жасауына әрбір ата – ана педагогикалық әдіс - тәсілдерге сүйенгені дұрыс.

Шығу парағы:

Тренинг сізге қызықты болды ма ,әлде жок па? (Неге?)

Тренинг барысындағы өзінің жұмысынды

бағала _____

Жүргізушіге

ұсыныстарыңыз, тілектеріңіз _____

Өзінді өзің тани біл.

-Қазір сіздерге үлестірмелі қағаздар таратылып беріледі, ондағы «Мен кіммін, қандаймын және мен туралы басқалар не деп ойлайды?» деген сұрақтарға жауап жазасыздар

Мен _____

Мен _____

Мен _____

Мен _____

Мен туралы басқалар не деп ойлайды?

Сіздер өздеріңіздің қандай екендеріңізді, сонымен қатар сіздер туралы өзгелер не деп ойлайтынын айтып өттіңіздер.

Адам баласы кез келген нәрсені оқығанда немесе көрген де одан ғибрат алу керек екен.

Жақсы мен жаман қасиеттер.

Не нәрседе де жақсы мен жаман бар. Мысалы, адамның өмір сүру белестерінде, қоғамның пайда болуында, өмір сүріп жүрген, тіршілік жасап жатқан табиғаттың өзінде де «жақсылық» пен «жамандық» кезек-кезек кездесіп отыратын бәрімізге белгілі. Осы жерде **Абай** атамыздың «**Сегіз батыр**» деп басталатын жұмбағы еске түседі.

Алла мықты жаратқан сегіз батыр,

Баяғыдан соғысып әлі жатыр.

Кезек-кезек жығылып, жатып тұрып,

Кім жеңері белгісіз түбінде ақыр.

Міне, осы жұмбақтың жауабы, сегіз батырдың біріншісі «жақсылық» болса, екіншісі «жамандық» екен. Кез-келген адамның мінезінде де дәл осы екі батыр бар. Ол екеуін табу үшін өзіңіздің айнадағы бейнеңізге қарап ойланыңыз.

- Маған қарап тұрған кім?
- Ол қандай адам?

Сіздерге таратылып берілген параққа оң жағына «жақсы» «жаман» қасиеттеріңізді тізіп жазыңыз. Ол үшін алдымен өзіңіздің бойыңызды қандай қасиеттер бар соны ойланып алып, екі бағанға бөліп жазыңыздар. (3 минут уақыт беріледі)

1. Қандай қасиеттеріңізді көп жаздыңыздар?
2. Қайсысынан өзіңізді көбірек таптыңыз?
3. Осыған дейін осы жайлы ойланып көрдіңіз бе?
4. Бұдан былай жиі есіңізге түсіріп отырсыз ба?

Бұл жаттығуды жүргізудегі негізгі мақсатымыз біріншіден өзімізді, екіншіден басқа адамдарды танып білу үшін болса, үшіншіден бойымыздағы жаман қасиеттерді жойып, жақсы қасиеттерімізді асыру болатын.

-Олай болса, келесі бөлім:

«Тазарту».

Терең дем алып, барынша қайта шығарыңыз. Денеңізді босатыңыз.Өзіңізге былай деңіз: «Мен өмір сүруіме кедергі келетін барлық өкпе реніштен тазарғым келеді. Мен барлық қысымнан осылайша босаймын. Барлық ескі реніш, өкпелерімнен құтылғым келеді. Мен жанға рахат жайбырақаттылықты сезінемін. Мен өз қалпымдамын. Өз өмірімнің ағынымен барамын. Бірақ өкпені ұмыттым, кештім».

Осы жаттығуды үш рет қайталаңыз. Бір қиын жағдайға тап келсеңіз, осы жаттығуды қайталаңыз. Осы жаттығу – сіздің тазарту құралыңыз. Шынайы түрде орындап үйреніңіз, сіздің өкпелегештік қасиетіңіз жоғала бастайды. Жайланып, жақсылық жайлы ойлаңыз.

Қорытынды.

Адам бойында екі сәуле пайда болады екен. Ол ақ сәуле адам бойында басым болса, жақсылық пен мейірімділік көп жасалады. Ал қара сәуле басым болса, жамандықты көп жасайды екен. Сондықтан бойымызда ақ сәулені басым ұстап, ешкімді ренжітпеді, ренжітсек кешіре білуді басты мақсат етіп қояйық. Өмірдегі болып жатқан нәрселерге екі жақты көзқараспен қарап, бір бірімізге кешірімді, мейірімді, иманды болайық.

Шығу парағы:

1.Тренинг сізге қызықты болды ма ,әлде жок па? (Неге?)

2.Тренинг барысындағы өзінің жұмысынды бағала

3.Жүргізушіге

ұсыныстарыңыз,тілектеріңіз

Ата-аналардың бала тәрбиесінде сенімділік білдіруі, қолдау көрсетуі.

Мақсаты: ата-ананың бала тәрбиесіндегі қарым-қатынасы (сенімділік білдіруі, қолдауы, үміт артуы) туралы түсініктер беру арқылы ата-аналардың білімін көтеруге көмектесу.

Қажетті нәрселер: ақ қағаздар (А4) фломастерлер, карточкалар, қызыл және көк дөңгелекшелер.

Қолданылған әдістер: дәріс, тренинг, тест.

Сынып жетекшісі:

Тәрбиеде ештеңе жоспарланбайды. Олай болса, мына дөңгелекшелерді таңдап екі топқа бөлінеміз.

Шағын дәріс.

Ата-аналар тәрбиеде шыдамдылықты талап ететіндігін мойындайды. Алайда оған арнайы білім қажеттігін жұрттың бәрі біле бермейді. Бүгінгі жиналысымызда ата-ана мен бала арасындағы психологиялық қарым-қатынасы жайлы әңгімелеп, оны жаттығулар арқылы көрсетеміз.

Бала тәрбиесінде ата-ана тарапынан қандай қасиеттер керек? Екі топтағы ата-аналар өзара келісе отырып, қасиеттер тізімін жасайды. Болған соң екі топтың ассоциациялары талқыланады.

Бала әрдайым ата-ананың аялы алақанын қажетсініп тұрады. Қиындықтар туған сәтте ата-анасының тарапынан қолдау тауып, үлкен сенім артылған бала ісі оңға басады.

Әрине, әр ата-ана баласына деген сезімін түрліше жеткізеді. Қандай жағдай болмасын. Баланың өзіне деген сенім тудырып, қолдап отыру керек. Бала бір істен қателескен жағдайда оған шыдамдылық көрсету керек. Мұндай сәтте өзге отбасыларымен салыстыруға әуестенбеу керек. Рас, кейде өзге біреудің балалары бойындағы қабілеті айрықша сияқты көрінеді. Бірақ, ол басқа бала. Сондықтан әр баланың өзінің жеке басының ерекшелігін, ешкімге ұқсамайтын кейбір қасиеттерін сезіну керек. Кейде бала бір сәтсіздіктерге ұрынады.

Ата-ана қатты уайымдап, баланың еш нәрсеге икемі жоқ, қабілетсіз деген асығыс қорытындыға келеді. Осыдан баланың өзіне деген сенімі күрт жойылады, қолын қусырып, кездескен қиыншылықтарды жоюға дәрменсіз болады. Мұндай жағдайда ата-ана баласының жай ғана талпынысының өзін қолдап түсіне білуі керек. Ең бастысы, бала біздің оны қалай бағалайтынымызды және одан не күтетінімізді сезінуі және түсінуі тиіс.

Тапсырма 1.

Екі топқа ата-аналардың баламен қарым-қатынасында баланың үмітіне балта шабатын, кіңәлайтын сөздер беріледі. Осы сөздерді олардың өз күшіне сенім тудыратындай, жақсы қолдау көрсете алатындай сөздермен алмастыру керек.

Сенен ешқандай жақсылық шықпайды, нөлсің.

Неге сен басқа балалардай емессің?

Неменеге ұсқынсыз болып кеткенсің, шашың дудыраған, үстің кір-кір.

Тағы осылай істесең, менен таяқ жейтін боласың.

Сенің кесіріңнен өмірі жолымыз болмады.

Ата-аналар осы сөздерді былай алмастыруына болады:

«Сенің де қолын өмірде бір нәрсеге жететініне сенгім келеді. Сен өжетсің, сенің қолыңнан келеді,» - деп, үміт артуы керек.

«Сенің де басқалардан өзгеше болуына құқын бар, сенің де қолыңнан келеді» - деп, сенім артуы керек.

«Үстіңді ретке келтір, шашыңды тара, киіміңді ауыстыр » - деп, баланың өзін жақсы сезінуіне көмектесу керек.

«Біз саған қиыншылықты жеңуге көмектесеміз, екіншілей жаман қылық жасама».

«Үлкендердің өмір жолында болып жатқан ыңғайсыз жағдайларға сен кінәлі емессің. Сенің болашағың алда, үлкен ғалым боласың, жақсы дәрігер, білімді ұстаз болуды арманда » және ата-анасын сыйлау керек екенін айтып отыру керек.

Міне, осындай біз көңіл аударар бермейтін қарапайым нәрсенің өзі немесе ойланбай айтылған ұрыс сөзі де баланың жанын ауыртуы мүмкін, өмір сүру ағынын өзгертуі де ғажап емес.

«Аяқталмаған сөйлем» әдісі.

-Егер баланы үнемі сынап отырса, ... (оның ештеңеге құлқы болмайды).

- Егер балаға үнемі күлсе, ... (ол бұйығы болып кетеді).
- Егер баланы үнемі мақтап отырса, ... (ол өз қадірі үшін әрекет жасайды).
- Егер бала төзімділікте өссе, ... (ол басқаларды түсінуге тырысады).
- Егер бала адалдықта өссе, ... (ол адал болып жетеді).
- Егер бала қауіпсіз жағдайда өссе, ... (ол адамдарға сеніммен қарайды).
- Егер бала кекшілдікте өссе, ... (ол қатыгез болып өседі)
- Егер бала түсіністікте және сүйіспеншілікте өссе, ... (ол әлемнен махаббат табуды үйренеді).

Тест «Сіз қандай ата-анасыз?»

- 1 Кез келген істі тастай салып баламен айналысасыз ба?
- 2 Балаңыздың жасына қарамай, онымен ақылдаса аласыз ба?
- 3 Балаңызбен қарым-қатынас барысында жасаған қателіктеріңізді мойындайсыз ба?
- 4 Өзіңіздің қателігіңіз үшін кешірім сұрайсыз ба?
5. Балаңыз жасаған ісі ашуландырған кезде өзіңізді ұстап, ашуды жеңе аласыз ба?
6. Балаңыздың орнына өзіңізді қоя аласыз ба?
7. Бір сәтте сізге мейірімді адам деп сенуге бола ма?
8. Өзіңіздің балаңыздан өткен балалық шағыңыздан өткен ескерілетін жағдайды айтасыз ба?
9. Балаңыздың жүрегін жарақаттайтын сөздерді, сөйлем тіркестерін атамауға тырысасыз ба?
10. Балаңызға уәде беріп, жақсы мінез-құлқын ескере отырып, уәдеңізді орындайсыз ба?
11. Балаға қалаған ісін жасауға, өзін ұстауға кедергі жасамай, бір күн еркіндік бересіз бе?
12. Басқа бала сіздің балаңызға дөрекілік көрсетсе, себепсіз ренжітсе, көңіл аудармайсыз ба?
12. Балаңыздың көз жасы, дөрекі еркелеуі уақытша екенін білесіз, соған қарсы тұра аласыз ба?

Жауабы:

1. Әрқашан жасаймын, келісемін – 3 балл.
2. Кейде ғана келісемін – 2 балл.
3. Келіспеймін – 1 балл.

Сауалнаманы бағалау:

0-16 балл. Бала тәрбиесі – сіз үшін үлкен проблема. Бала тұлғасын дұрыс қалыптастыру үшін педагог немесе психолог мамандардың көмегіне сүйеніңіз.

16-30 балл. Балаға қамқорлық жасау - бірінші кезектегі маңызды іс.

Сіздің бойыңызда тәрбиешілік қабілет бар, бірақ тәжірибеде әрқашан бір қалыпты бағыттағы мақсатпен әрекет етесіз. Кейде қатал, кейде мүлдем жұмсақсыз. Сізге жауапкершілікпен ойлану керек.

30-39 балл. Бала сіздің өміріңіз үшін ең құнды болғаны. Сіз балаңызды тек түсініп қана қоймай, әрі ойын тануға сыйлы көзбен қарауға тырысасыз.

Қорытынды. Бүгінгі жиналыста сіздер бала тәрбиесінің онша оңай емес екенін байқап отырған боларсыздар. Тәрбиенің сан, қырлы әдіс-тәсілдері жөнінде хабардар болдыңыздар. Бала тәрбиесінде шыдамды болып, өз балаларыңызға жылуыңызды бере біліңіздер! Сіздің өсірген балаларыңыз сіздерді ылғида қуантып, қуанышқа бөлей берсін! – дей отырып, ата-аналармен қоштасамыз.

Шығу парағы:

Тренинг сізге қызықты болды ма ,әлде жоқ па? (Неге?)

Тренинг барысындағы өзінің жұмысынды бағала _____

Жүргізушіге _____

ұсыныстарыңыз,тілектеріңіз _____

Жапырақ тамырдан нәр алады

Мақсаты: Отбасы тәрбиесінде ата-ананың балаға тәрбиелік ықпалын арттыру, тәрбиелік ықпалының ерекшеліктерін ашып көрсету.Тәрбиенің ең тамаша жері - отбасы екенін,олардың бала тәрбиесіндегі мүмкіндіктерінің жоғары екендігін және бүгінгі заман талабынан шығатынын дәлелдеу.

Көрнекілігі: "Тәрбиесіз берілген білім, білім емес..."Әл-Фараби.

"Балаға берілген бірінші тәрбие ата-анасын, туысын, жолдасын сыйлауға үйретуден басталады..." Ы.Алтынсарин. Бала тәрбиесі туралы тірек-сызба.

Танысу: Әр ата-ана өзінің баласының есіміне әдемі теңеу сөзді қосып айтады.Мысалы: мейірімді Мейірлан, әдемі Айдана.

1.Тренинг мақсатын түсіндіру.

Тренердің кіріспе сөзі

- Сәлеметсіздер ме, құрметті ата-аналар! Біз сіздерді көргенімізге қуаныштымыз.Бүгінгі тренинг тақырыбы : "Жапырақ тамырдан нәр алады".

Қазіргі кезде ата-ананың бірінші мақсаты қаражат табу, балаларын еш нәрседен мұқтаж етпеу болып қалды.Көпшілік ата-анада тұрақты жұмыс жоқ.Бала - шағаның қамымен жүрген ата-ана олардың тәрбиесіне де көңіл бөле алмай қалды. Осыдан келіп баламен арада кейбір түсініспеушілік те болып қалады.Баланы тек қана киіндіріп, ішіндірумен ғана шектеліп қоймай,олардың тәрбиесіне де аса мән берулеріңіз қажет. Біздің мақсатымыз - балаларыңызбен қарым-қатынастарыңызды бұрынғыдан да жақсартып,бала тәрбиесіне көп көңіл бөлудің маңыздылығын дәлелдеу.

"Бала тәрбиесі - мемлекеттің маңызды міндеті"деген сөзді ежелгі грек философы Платонның өзі де бекер айтпаған болар.

Қазіргі таңдағы әлеуметтік жағдай да оңай болып отырған жоқ. Кейбір тұрмыстық қиындықтардың кесірінен келеңсіз жағдайлар белең алуда. Сондықтан егемен еліміздің азаматтарын қалыптастыруда тәрбие жұмысының рөлі ерекше. Жас жеткіншектеріміздің тәрбиесінің негізі отбасында қалыптасады. Демек,баланың

келешекте қандай адам болуы ең алдымен өзі туылған отбасында алған тәлім-тәрбиесіне, ондағы қарым-қатынасқа байланысты екені күмәнсіз.

Әрбір ата-ана өз перзентінің әдепті, саналы, иманды да ибалы, Отанының сүйікті және кішіпейіл азаматы болып жетілуін қалайды. Олай болса, әрбір ата-ана бала тәрбиесінің нәзік тұстарын білуі шарт. "Жапырақ тамырдан нәр алады" дейді халқымыз. Барлық бала жақсы мен жаман әдеттерді өзі өскен шаңырақта үйренеді. Егер ата-ана, басқа да отбасы мүшелері өзара жақсы қарым-қатынаста болса, олардың балалары да әдепті, тәрбиелі болып өседі.

Сондықтан әрбір ата-ана бабаларымыздың әдеп-ғұрыптары мен дәстүрлерін ұлықтап, аңыз, ертегі немесе жұмбақ түрінде балалардың санасына сіңіре беруі тиіс. Яғни, олар сол арқылы балаларын еңбекке, жақсылыққа үндейді, адал болуға және Отанын сүйуге шақырады.

Халқымыз "Балапан ұяда не көрсе, ұшқанда соны іледі," - деп бекер айтпаған. Жақсы тәрбие баланың санасында мәңгі мөрленіп қалады. Ол кейін оның бүкіл өміріне азық болады.

2. Бала тәрбиесі туралы тірек сызбамен таныстыру.

Қоғам талабына сай тәрбие - мектепке дейінгі, яғни бала бақшадағы тәрбие, мектеп қабырғасындағы тәрбие т.с.с.

Жеке бас тәрбиесі - өзін-өзі тәрбиелеу.

Осының ішінде ата-ана тәрбиесіне кеңінен тоқталайық.

Баланың бас ұстазы - ата-анасы. Бала барлық үлгі өнегені алдымен өзі шыққан отбасы мен ата-анасынан алады.

Ата-ананың ең ардақты міндеті: бала бойына жақсы қасиеттерді сіңіре беру, күн сайын емес, еңбегін, ойынын, жолдастарымен қарым-қатынасын үнемі шаршамай, ерінбей бақылап, жақсылыққа жол сілтеу. Бала біздің болашағымыз, өміріміздің жалғасы, сондықтан бала тәрбиесі – ата-анадан жауапкершілікті талап етеді. Бала Отанына қызмет етсін десек, халқына адал, бақытты болып, өмірде өз орнын табуын естен шығармай, үнемі көңіл бөліп отыруы қажет-ақ.

3. Ата-аналарға сауал

1. Бала тәрбиесіне отбасында кім көңіл бөледі? (әкесі немесе шешесі)

2. Балаңыздың бойында ерекше қасиеттері бар ма? Байқаған жағдайда қандай мүмкіндік жасадыңыз? (Биге бейім, ән айтқанды ұнатады т.б.)

4. Ситуациялық жағдайлар.

1. Балаңыз танертен жылап, мазаланып балабақшаға барғысы келмейді. Ал балабақшада мерекелік ертенгілік болады. Сіздің әрекетіңіз.

2. Балаңыз балабақшадағы досымен керісіп, көйлегін жыртып алыпты. Сіз не істер едіңіз? Баланың арасына түсесіз бе?

5. "Сіздің өміріңізде бала қандай орынға ие?" Ата-аналарға сауалнама Шарты: зейін қойып сұрақтарды оқыңыз және шын мәніндегі жауапты беруіңізді сұраймыз.

Жауаптар:

А) қолымнан келеді және әркезде солай жасаймын.

Ә) қолымнан келеді, алайда әр кезде солай істей алмаймын.

Б) қолымнан келмейді.

Сұрақтар:

- 1.Кезкелген жағдайда жұмысыңыздың барлығын тастап,балаңызбен айналысу қолыңыздан келе ме?
- 2.Баланың жас ерекшелігіне назар аудармай,ақылдасу қолыңыздан келе ме?
- 3.Баланың алдында жасаған қателігіңізді мойындау қолыңыздан келе ме?
- 4.Өзіңіз қателескеніңіз үшін баланың алдында кешірім сұрау қолыңыздан келе ме?
- 5.Егер баланың қылығы сіздің ашуыңызды келтірсе,өзіңізді ұстау қолыңыздан келе ме?
- 6.Өзіңізді баланың орнына қою қолыңыздан келе ме?
- 7.Бір уақытқа өзіңізді ертедегі қайырымды Ханша немесе Би ретінде елестете алу қолыңыздан келе ме?
- 8.Бала кезіңізде болған оқиғаның тәрбиелік мәні мен айтып беру қолыңыздан келе ме?
- 9.Баланың жүрегіне ауыр тиетін сөздерді әр қашан айтпау қолыңыздан келе ме?
- 10.Баланың жақсы тәртібі үшін оның арманын орындап беру қолыңыздан келе ме?
- 11.Не істесе дағы өз білгенін жасауына балаға бір күн бөлу қолыңыздан келе ме?
- 12.Егер де сіздің балаңыз басқа бір баланы ұрып не итеріп жіберсе немесе күнәсіз жазаласа елеп-ескермеу сіздің қолыңыздан келе ме?
13. Балаңыз егер де бір нәрсені алып бер деп жылап сұранып тұрса, сіз осыған ұстамдылық ете білу қолыңыздан келе ме?

Кілт: А-3ұпай,Ә-2ұпай, Б-1ұпай.

16 ұпайға дейін – Баланы тәрбиелеуде сізде үлкен мәселелер бар. Сіз не білімділікке, не ойға жиі мән бермейсіз. Не ұстамдылық жеткіліксіз. Баланы тұлға ретінде қабылдауға назар аудару қажет. Тәрбиеші мен психолог мамандарға баруды ұсынамыз.

16-30 ұпайға дейін – Сізде ең бірінші дәрежеде тұратын мәселе - ол балаға деген қамқорлық. Сізде тәрбиешінің қабілеті бар,бірақ іс жүзінде Сіз оны әрқашан қолдана алмайсыз. Кейде сіз тым қаталсыз, кей жағдайда - тым жұмсақсыз. Баланы тәрбиелеуде мән берген өте қажет деп ойлайсыз.

30-39 ұпайға дейін – Сіздің өміріңіздегі ең үлкен құндылық,сіз баланы түсінуге және білуге тырысасыз.Балаға сыйластықпен қарап,Тәрбиелеудегі ең тиімді әдістерді қолдануға ынталысыз. Басқаша айтқанда,Сіздің іс-әрекетіңіз түзу және ісіңіздің жемісті болуына үміттенеміз.

6. Ата мен әке тәрбиесі

Жыл өткен сайын қыз шешеге, ұл әкеге үйірсектеп, солардың мінез-құлқын, үнін, қозғалысын қайталайды.

Қыз бала анасынан адалдықты, арлылықты, әдептілікті, тазалықты, шабыттылықты қабылдайды. Анасынан көре жүріп әйел затының табиғатына не тән екендігін біледі. Әсіресе қыз бала шешесінен үй жинау, ас пісіру, кір жууды, іс тігуді, бір сөзбен айтқанда қыруар қабілеттілікті үйренеді.

Ұлағатты ата-ана "Үйренгенің өзіңе жақсы, Істегенің бізге жақсы" деп баланың еңбекке араласуына ыждағаттылықпен көңіл бөледі.

Жанұяның да, баланың да мерейі - әке.Өйткені ол - жанұяның қамқоршысы, мерейі.

Әке - балаға сыншы. Ол бала бойындағы әрбір жақсы ісіне сүйініп, жаман іске күйінеді. Жанұяда әке мен шеше қандай іспен шұғылданса, үйдегі балалар да соған еліктейді. Бұл әрине, көрер көзге ашық байқалмағанмен, бірте-бірте бала бойына сіңе береді. Әсіресе, жақсылықтан гөрі жамандық бойға сіңгіш келеді. Ол және күн сайын еселене түседі. Сондықтан бала тәрбиесіне ана да, әке де араласуы керек.

7. Психологиялық зерттеу қорытындысы.

Баланың отбасы мүшелерімен қарым-қатынасын зерттеу мақсатында психолог "Үлкен үй" психологиялық тренингін өткізді. Ата-аналарға қорытындысын айтып өтті.

Барлық отбасы мүшелерімен жақсы қарым-қатынаста 12 оқушы.

Анасымен жақсы қарым-қатынаста 7 оқушы.

Әкесімен жақсы қарым-қатынаста 5 оқушы.

Балалардың көбі үлкен үйге ең алдымен анасын әкеледі екен.

Баланың жерге шырылдап түскеннен - ақ ең бір жақыны, ең бір досы, ең бір ұстазы ол - ана. Қара жерді баспай жатып, есін білмей жатып, тырмысып бауырына жабысатыны, шырылдап қуанбай, жылап іздейтіні ол - ана. Балаға бәрінен қымбат, жалпақ дүниеден де үлкен ол - ана. Ананың жолы басқа. Ана деген сөздің өзі де ыстық. Ана десе толқымайтын жүрек, тасымайтын қан, сезбейтін сезім болуы мүмкін емес! Ананың жүрегі нәзік, ананың махаббаты балаға тіл жеткісіз биік.

Ана - біздің күніміз,

Ананың біз - гүліміз.

Бізді, ана қуантып,

Аман-есен жүріңіз.

Ендеше бүгінгі тренингке келіп отырған аналарға көптен көп рахмет! Психолог: Ана мен бала арасындағы жағдайларды қарастырды.

8. Қорытынды:

Әрбір ата-ана өз перзентінің әдепті, саналы, иманды да ибалы, Отанының сүйікті және кішіпейіл азамат болып жетілуін қалайды. Олай болса, әрбір ата-ана өз отбасында балаларын тәрбиелеудің нәзік жақтарын, заңдылықтарын білуі шарт.

"Жапырақ тамырдан нәр алады" дейді халқымыз. Сол айтқандай бабалардың әдет-ғұрыптары мен дәстүрлерін, еңбек сүйгіштік қасиеттерді өзі өскен отбасынан алады. Яғни, олар балаларын еңбекке, жақсылыққа үндейді, адал болуға және Отанын сүюге шақырады.

"Балаға берілген бірінші тәрбие - ата-анасын, туған-туысын, жолдасын сыйлауға үйретуден басталады", - дейді ұлы ағартушы Ыбырай Алтынсарин. "Адамға ең бірінші керегі білім емес, тәрбие. Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы, ол келешекте оның өміріне апат әкеледі" – деп Әл-Фараби айтқандай, Егеменді елдің ертеңі сол ел ұрпағының білімі мектеп тәрбиесінің тереңдігімен өлшенеді. Мектептің мақсты – білімі өрісі биік, дені сау, ұлттық сана сезімі оянған, рухани ойлау жүйесі жоғары, мәдениетті, парасатты, ар-ожданы мол, еңбекқор, іскер, бойында басқа да игі қасиеттері қалыптасқан сегіз қырлы – бір сырлы ұлтжанды ұрпақ тәрбиелеу.

Бала тәрбиесі бір күндік іс емес. Сондықтанда бала тәрбиесіне жете мән беріп, "Адамның бір қызығы - бала деген" ұлы аталарымыздың даналық сөзін естен шығармайық.

Шығу парағы:

Тренинг сізге қызықты болды ма ,әлде жок па? (Неге?)

Тренинг барысындағы өзінің жұмысынды бағала

Жүргізушіге

ұсыныстарыңыз,тілектеріңіз _____

« Біз біргеміз!» жаттығулар

Мақсаты: Отбасындағы қарым –қатынасты нығайтуға өзара түсінушілікте ата-аналар мен балаларға қолдау көмек көрсету.

«Қолынан танып біл!»

Көздері байлаулы әкелері балаларын тауып алулары керек.

Талдау:

- 1.Сізге балаңызды табуға не көмектесті?
- 2.Балаңыздың қолынан ұстағанда не сезіндіңіз?

«Біз бақытты жанұямыз!»

Алдын-ала салынған суреттер арқылы өз балаларыңыздың салған суреттерін тауып алыңыздар.

Талдау:

1. Өз отбасыңыздың суретін қалай таптыңыз?
2. Өз отбасыңызды табу қиын болды ма?
- 3.Суреттерден отбасыңыздың суретін тапқаннан кейін қандай сезімде болдыңыз?

«Аралда»

Қажетті құралдар: газет

Қатты теңіз толқуынан кейін кеме суға кетіп, кеменің ішіндегі жолаушылар аралдарға бөлініп топталды. Енді осы аралдарда әрбір отбасы өмір сүріп жатыр. Аралдарды бірте-бірте су басуда, енді әр отбасы осы аралдан өздерін аман алып шығулары керек.

«Үшеуіміздің суретіміз!»

Суретті бір-бірімен ақылдаспай салады. Баласы суретті бастайды, әкесі жалғастырады және екінші суретті бастап кетеді, анасы ол суретті жалғастырады және келесі суретті бастап кетеді, баласы суретті аяқтау керек.

Талдау:

1. Сіздің бастаған суретіңіз ойыңыздан шықты ма?
2. Алға қойған мақсатқа жету үшін кедергі болды ма?

3. Бір-біріңізді қалай түсіндіңіз?
4. Өзіңіз суретке қанағаттанасыз ба? Жоқ болса неге?
Әр отбасының салған суреттерін талқылауға уақыт беріледі.

Ситуациялық сұрақтар.

Ата-аналар үстел үстінен үлестірмелі қағаздарды бөліп алып, сұрақтарға жауап береді.

1. Балаңыздың өнері, қандай да бір іске қызығушылығы, бейімділігі байқалса, не істер едіңіз?
2. Баламен сөйлесе білу де үлкен өнер, 4-6 жастағы бала күніне көптеген сұрақтар қоятын көрінеді. Мысалы: түн неге қараңғы, күн қайда кетті, ұшақ қалай ұшады?.....деген сияқты таусылмайтын сауалдар көп. Сіздің балаңыз да сондай сауалдарды көп қоятын болса жауап беруге тырысасыз ба, әлде елеусіз қалдырасыз ба?
3. Сізге тәрбиешілер «Сіздің балаңыз басқа балаларды ұрады» деген бірнеше шағым айтылады. Тағы көрші ата-аналардан да «Біздің баланы ұрды» деген сөз естуге тура келеді дейік. Не істейсіз? Балаңызды қалай тәрбиелейсіз?
4. Кейбір ата-аналардың баласының әрбір іс-әрекетіне көңілі толмай: «Сен сала алмайсың, сен істей алмайсың», – деп айтып жататынын байқаймыз. Бала іс-әрекетіне теріс баға беруге қалай қарайсыз?
5. Балаңыз балабақшаға барғысы келмесе не істейсіз?
6. Балаңыз күнде бірінші сабаққа кешігіп келеді. Қалай жөнге келтіресіз?
7. Балаңыз балабақшадағы бір мұғаліммен тіл табыса алмай жүр. Балаңызға қандай кеңес бересіз?
8. Сіздің балаңыз топтағы балалармен жиі тіл табыса алмай жатса, балаңызға қандай кеңес бересіз?
9. Балаңыздың сабағы, тәртібі жайлы білгіңіз келіп, балабақшаға келіп тұрасыз. Тәрбиешісі сізді қатулы қабақ, ашулы күймен қарсы алды. Сіздің әрекетіңіз?
10. Биыл сіздің балаңыздың достарының бәрінде планшет бар, тек сіздің балаңызда жоқ. Күнде «әпер» деп мазаңызды алады, балабақшаға барғысы келмейді. Сіз жұмыссызсыз, не істейсіз?
11. Сіздің тұңғышыңызды атасы мен әжесі бауырына басқан. Сабағы қиындап кеткен соң, өздерің қадағалаңдар деп әкеп тастады. Ал балаңыз тәрбиеңізге көнер емес, не істейсіз?

«Сіз қандай ата-анасыз?» Сауалнама

1. Кез-келген ісіңізді тастай салып, баламен айналыса аласыз ба?
2. Балаңыздың жасына қарамай, онымен ақылдаса аласыз ба?
3. Балаңызбен қарым-қатынас барысында жасаған қателеріңізді мойындайсыз ба?
4. Өз қателігіңіз үшін балаңыздан кешірім сұрайсыз ба?
5. Балаңыздың ісі ашуландырған кезде, өзіңізді ұстап, ашуды жеңе аласыз ба?
6. Балаңыздың орнына өзіңізді қоя аласыз ба?
7. Бір сәтте сізге мейірімді адам деп сенуге болады ма?
8. Өзіңіздің басыңыздан өткен балалық шағыңыздан ескерілетін жағдай айтасыз ба?

9. Балаңыздың жүрегін жарақаттайтын сөздерді, сөйлем тіркестерін атамауға тырысасыз ба?
10. Балаңызға уәде беріп, жақсы мінез-құлқын ескере отырып, уәдеңізді орындайсыз ба?
11. Балаға қалаған ісін жасауға, өзін ұстауға кедергі жасамай бір күн еркіндік бересіз бе?
12. Басқа бала сіздің балаңызға дөрекілік көрсетсе, себепсіз ренжітсе көңіл аудармайсыз ба?
13. Балаңыздың көз жасы, дөрекі еркелеуі уақытша екенін білесіз, соған қарсы тұра аласыз ба?

Жауабы:

1. Әрқашан жасаймын, келісемін – 3 ұпай
2. Кейде ғана келісемін – 2 ұпай
3. Келіспеймін – 1 ұпай

0-16 – Бала тәрбиесі – сіз үшін үлкен проблема. Бала тұлғасын дұрыс қалыптастыру үшін педагог немесе психолог мамандардың көмегіне сүйеніңіз.

17-30 – Балаға қамқорлық жасау – бірінші кезектегі маңызды іс. Сіздің бойыңызда тәрбиелік қабілет бар, Тәжірибеде әрқашан бір қалыпты, бір бағыттағы мақсатпен әрекет етесіз. Кейде қатал, кейде мүлдем жұмсақсыз. Сізге жауапкершілікпен ойлану керек.

31-39 – Бала сіздің өміріңіз үшін ең құнды болғаны. Сіз балаңызды тек түсініп қана қоймай, әрі ойын тануға, сыйлы көзбен қарауға тырысасыз.

«Ашығын айтсам».

Ата-аналарға төмендегідей бланкілер таратылып толтырылады.

Сабақтың жүргізілген күні_____

Менің тренинг барысында түйгенім_____

Бәрінен де маған мына жаттығу ұнады _____

Жүргізушіге ұсыныс_____

Маған ең пайдалы, құнды болған_____

Мен бұдан да ашық, шынайы болар едім, егер_____

Маған ұнамағаны_____

Ең жақсы ұнағаны_____

Келесі тренингіде мен келесі жайттарды білгім келеді_____

Тренинг жүргізуші сізге ұнады ма?_____

Тренинг жүргізушінің орнында мен болсам_____

Тренингті қорытындылау_____

Қолы_____

«Тілек шамы»

Мақсаты: тренинг туралы пікірлерін ортаға салу.

«Міне, қоштасатын да сәт жетті. Біз сіздермен жанұядағы ата-ана мен балалар арасындағы қарым-қатынастың түрлі жақтарын тануға, жан-жақты талқылауға тырыстық. Отбасы, ұшқан ұя – жылылықтың, жылулықтың мекені. «Отбасы» атауының мәніне терең үңілер болсақ, оттың да үлкен маңызы бар екенін сеземіз. Сондықтан оттың басы, ошағымыздың түтіні түзу болуы үшін «Тілек шамы» жаттығуын бір-бірімізге тілек айта отырып жүргізейік. Бір-бірімізге мына шамды

бере отырып, бүгінгі кездесуден алған әсерлеріңізбен бөлісіп, тренинг барысында айта алмай қалған ойларыңыз болса барлығыңыз да осы жерде айтуларыңызды сұраймын.

Ата-аналардың, қатысушылардың тілектерімен бүгінгі жұмысты қорыту

Қорытынды.

Ата-анаға көз қуаныш,

Алдына алған еркесі,

Көңіліне көп жұбаныш,

Гүлденіп ой-өлкесі,

- деп Абай атамыз ата-ананың қуанышы, гүлденген үміт, арманы – тек перзент сүю, оны тәрбиелеу екендігін айтқысы келген екен. Ендеше, ата-аналар, қолымыздағы алтынымызды жақсылап тәрбиелейік және біз оларға үлгі болар бейне екенімізді ұмытпайық. Адам да өмір сияқты, күлмесе жайнап өспейді дейді. Сондықтан да мына жайттарды есімізге ұстайық: «Отбасында берілген тәрбие жігерінді құм қылып, жерге қаратпасын десең, балаға кішкентайынан түзу тәрбие бер» – деп ата-бабамыз айтқандай, бала тәрбиесіне уақытында көңіл бөліп, еліміздің инабатты, адамгершілігі мол, білімді, саналы ұрпағын тәрбиелейік. Егер ата-ана мен мектеп өзара тығыз байланыста болса, балаларға бірдей талап қойып отырса, тәуелсіз еліміздің ұл-қыздары жан-жақты дамыған азамат болып шығары сөзсіз.

Ата - аналармен жұмыс жоспары (балабақша бойынша)

Мақсаты:

Балабақша мен отбасы арасындағы ынтымақтастықты арттыру. Ата-аналардың бала тәрбиесіндегі ролін күшейту. Баланың дамуына қолдау көрсету.

1-ші ҮЛГІ

Ай	Іс-шара	Мақсаты	Жауапты
Қыркүйек	Жалпы ата-аналар жиналысы «Бала – біздің болашағымыз»	Жаңа оқу жылымен таныстыру, ата-аналар комитетін сайлау	Тәрбиешілер, меңгеруші
Қазан	Ашық есік күні «Алтын күз»	Балабақшадағы оқу-тәрбие процесін көрсету	Тәрбиешілер
Қараша	Кеңес «Кітап – рухани қазына»	Оқуға қызығушылықты арттыру	Тәрбиеші, кітапхана
Желтоқсан	«Жаңа жылдық мереке»	Баланың шығармашылығын дамыту	Тәрбиешілер, ата-аналар
Қаңтар	Дөңгелек үстел «Отбасы – тәрбие мектебі»	Отбасындағы тәрбиенің маңызын талқылау	Психолог, тәрбиеші
Ақпан	Денсаулық айлығы	Баланың денсаулығын	Медбике

	«Тазалық – денсаулық кепілі»	сақтау жолдары	
Наурыз	«Ана – өмір шуағы» мерекесі	Отбасылық құндылықтарды дәріптеу	Тәрбиешілер
Сәуір	Тренинг «Қарым-қатынас мәдениеті»	Ата-ана мен бала арасындағы сенімді байланыс	Психолог
Мамыр	«Балалар – біздің бақытымыз» мерекесі	Жылдық қорытынды, шығармашылық жұмыстар	Тәрбиешілер, ата-аналар

Әдіс-тәсілдер:

- Жиналыстар, кеңестер
- Ашық есік күндері
- Тренингтер, дөңгелек үстелдер
- Мерекелік іс-шаралар
- Психологиялық жаттығулар

Күтілетін нәтиже:

- Ата-аналар балабақша жұмысына белсенді қатысады
- Отбасындағы тәрбиенің сапасы артады
- Баланың дамуына қолдау күшейеді

2-ші ҮЛГІ

Мерзімі	Тақырыбы	Өткізілетін түрі	Жауапты	Ескертпе
Қыркүйек	1.«Біздің балабақшада» 2.Ата -аналармен танысу 3.Ата-аналарды бала бақша өмірімен, жұмыс жоспарларымен таныстыру. 4.Ата – аналар төрайымын сайлау 5.Балабақша ережелерімен және жаңа стандарт талаптарымен таныстыру 6.«Жазғы демалысты қалай өткіздіңіздер?» Шешім қабылдау	Жалпы жиналыс Сауалнама		
Қазан	1.Ата-аналармен балалардың бірлескен көрмесі «Күз сыйлықтары» 2.Аналар мен қыздарының қатысуымен «Күз аруы »	Көрме Байқау	Топ тәрбиешілері	

Қараша	«Тілектер күні» күні «Бала жағымсыз әрекетті қайдан үйренеді?»	Психологиялық демалыс сәттер Пікір талас	Психолог	Ата –ана, тәрбиеші, бала болып бір бірлеріне жақсы тілектерін білдіру күні
Желтоқсан	«Тәуелсіздік төрінде» «Төрлет Жаңа жыл» ертеңгілік.	Ашық есік күндері	Барлық топ тәрбиешілері	
Қаңтар	1. «Банттикер күні» 2. «Өз балаңызды жақсы білесізбе?»	1.Психологиялық демалыс сәттер 2.Тренинг	Барлық педагогтар Психолог	Ата –ана, тәрбиеші, балалар әр түрлі банттикер тағып келеді.
Ақпан	«Ертегі сыр шертеді» «Менің тату отбасым»	Кітап конференциясы Отбасылық альбом көрмесі	Ортаңғы топ тәрбиешілері Психолог	
Наурыз	«Бала тілі - бал» «Бала тәрбиесіндегі әкенің ролі»	Арнайы газетін шығару Пікір талас	Барлық топ тәрбиешілері	арнайы топ газетін шығарып балалардың қызықты сәттері мен өз қиялдарынан шыққан тәтті сөздерін жазып іліп қою.
Сәуір	«Толағай» «Спортты Жанұя»	Сауықтыру шарасы	Тәрбиешілер	

Мамыр	<p>Ұрпақ тәрбиесі-ұлт тәрбиесі.</p> <p>Ата-аналарды жазғы маусымның шынықтыру жұмыстарымен таныстыру.</p> <p>Білім көрсеткіш мониторингтерімен таныстыру</p> <p>Танымдық қабілеттерінің қорытынды индикаторымен таныстыру</p>	Жалпы ата-аналар жиналысы	<p>Балабақша әкімшілігі.</p> <p>Әдіскер</p> <p>Топ тәрбиешілері</p> <p>Психолог</p>	

**Ата-анамен жұмыс жоспары
ортаңғы топ бойынша**

Айлар	Атқарылатын жұмыс түрлері	Орындалу мерзімі	Жауапты тәрбиеші
Қыркүйек	<p>1.Ата-аналар жиналысы 2026-2027 оқу жылының жоспарымен таныстыру</p> <p>2.Ата-аналарға арналған сауалнама жүргізу</p> <p>3.Баяндама Т/бы: «Отбасы мен балабақша ынтымақтастығы»</p>	02.10.2026 жыл	Топ тәрбиешілері
Қазан	<p>1.Кеңес беру «Бала өмірінде компьютерлік ойындардың зияны»</p> <p>2.Әңгімелесу «Баланы жолда жүру ережесіне үйрете білесіз бе?»</p>	Қабылдау кезінде	Топ тәрбиешілері
Қараша	<p>1.Ақыл-кеңес «Балаңыздың сұрағына қалай жауап бересіз?»</p> <p>2. Сұрақ-жауап (ата-аналарды толғандырып жүрген сұрақтарын тыңдау, оларды шешу)</p>	Кешкі тарату кезінде	Топ тәрбиешілері
Желтоқсан	<p>1.Ата-аналар жиналысы Жаңа жыл мерекесіне дайындық</p>		

	жөнінде әңгімелесу, ақылдасу 2. Баяндама Т/бы: «Ата-ана арасындағы аразды бала қалай қабылдайды?»	12.12.2026 жыл	Топ тәрбиешілері
Қаңтар	1. Әңгімелесу «Балаңыздан балабақшада немен айналысатынын сұрайсыз ба?» 2. Кеңес беру Баламен үйде мейлінше көп әңгімелесу керектігін ескерту.	Кешкі тарату кезінде Ай бойы	Топ тәрбиешілері Топ тәрбиешілері
Ақпан	1. Баяндама Т/бы: «Отбасы бала көңілімен» 2. Әңгімелесу Баланың топтағы балалармен қарым-қатынасы.	Күнде	Топ тәрбиешілері
Наурыз	1. Әңгімелесу Алда келе жатқан ертеңгіліктер жөнінде ақылдасу. 2. Сауалнама «Балаңыз үйде бос уақытын қалай өткізеді?»	12.03.2027 жыл	Топ тәрбиешілері
Сәуір	1. Әңгімелесу Баланың отбасы мүшелерімен қарым-қатынасы. 2. Әңгімелесу Демалыс күндерінде күн режимін сақтауға көңіл бөлу.	Кешкі тарату кезінде Аптаның жұма күндері	Топ тәрбиешілері Топ тәрбиешілері
Мамыр	1. Ақыл-кеңес «Балаңызды тұмаудан сақтаңыз!» 2. Ата-аналар жиналысы Оқу жылын қорытындылау. 2. «1-Маусым балаларды қорғау күні» Мерекеге байланысты ертеңгілік қйымдастыру.	20.05.2027 жыл	Медбике Топ тәрбиешілері

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТ

1. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы, ҚР БҒМ 2016 жылғы 12 тамыздағы № 499 бұйрығы;
2. Қазақстан Республикасы мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты, 2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 ҚРҰҚ;
3. Нургалиева Р.Н. Филосовский словарь – Алматы: Ана тілі - 423 стр.
4. Беспалова А.И., Исханова У.К : Семейное право – Алма-Ата, 1984;
5. Миклякова Н.В. Создание условий эффективного взаимодействия с семьей. Москва 2006г.;
6. Доронова Д.Н., Глушкова Г.В. Вместе с семьей. Москва 2005 г.;
7. Солодянкина О.В. Сотрудничество дошкольного учреждения с семьей. Москва 2004 г.
8. Зверева О.Л. МДҰ ата-аналар жиналысы: әдістемелік құрал /О.Л. Зверева, Т.В. Кротова. - М.: Айрис — пресс, 2006. – 128 б. - (Мектепке дейінгі тәрбие мен дамыту)
9. Балабақша және отбасы/ Т.А. Маркова, М.В. Загик, В.М. Иванова және т.б. 1981 ж.
10. Отбасы мен балабақша жағдайында балаларды ерте жастан тәрбиелеу. Мақала мен құжаттар жинағы / Т.И. Оверчук ред. Құрастырғандар: Р.А. Горб, И.М. Исаченкова. – СПб.: «БАЛАЛЫҚ-ПРЕСС», 2004.